

RIBIČ

4

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2017
LETNIK LXXVI
ISSN 0350-4573

RD NOVO MESTO S PARTNERJIVABI VSE LJUBITELJE RIBOLOVA NA RIBIŠKO SREČANJE

Ščukijada 2017

Srečanje bo v soboto, 13. maja 2017, ob 8. uri na Loki («mestna plaža» ob teniških igriščih) v Novem mestu.

Parkirali boste lahko pri trgovini TUŠ in na stadionu Portovald.

Kotizacija za udeležbo znaša 15 evrov, cena dnevne ribolovne dovolilnice z 20 % popustom pa 17 evrov. Dovolilnico s popustom lahko kupite samo ob prijavi na mestu samem.

Vsak udeleženec bo prejel spominsko majico, spominsko medaljo, zajtrk in malico.

Kategorije:

- najhitreje ujeta ščuka,
- najdaljša ščuka (1. mesto, 2. mesto, 3. mesto).

Dodatne informacije dobite na e-naslovu internet.rdnm@gmail.com ali na gsm 040 721 120.

Veselimo se srečanja z vami ob reki Krki v Novem mestu!

RD Novo mesto

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

2017	☾	○	☽	●																											
APRIL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
SALMONIDI	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	
MAJ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
SALMONIDI	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER ULUV ○ SREDNJI ULUV ○ SLAB ULUV CIPRINIDI ▲ DOBER ULUV ▲ SREDNJI ULUV △ SLAB ULUV

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Jože Kuzma

Člani:
Miran Habe, Borut Jerše,
Robert Skrbinek, Jože Vrhunc

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

VABIMO VAS

Ščukijada 2017	
<i>RD Novo mesto</i>	82
Izberite si najuspešnejši dan za ribolov	82

AKTUALNO

Dolgoročni program za zmanjševanje vpliva kormorana na ribje vrste v celinskih vodah	
<i>Igor Miličič</i>	84

OHRANIMO NARAVO

Braslovško jezero	
<i>Milan Štraus</i>	86

RIBIŠTVO

Stanje v ribogojnicah se izboljšuje	
<i>Peter Solar</i>	89
Vloga črvov <i>Tubifex tubifex</i> za razvoj nekaterih zajedavcev rib	
<i>Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.</i>	90

JUBILEJI

Bogatejši za prenovljene društvene prostore	
<i>Vesna Doltar</i>	92

NE SPREGLEJTE

Zbirka podatkov je vse bogatejša	
<i>Marijan Govedič, Aleksandra Lešnik, Igor Miličič</i>	93

SEJMI

Ena največjih predstavitev muharjenja doslej	
<i>Borut Jerše</i>	96
Poudarek na lovu plenilk	
<i>Miran Mate</i>	97

ALI JIH POZNAMO

V ledeno mrzli vodi	
<i>Jure Ušeničnik</i>	98

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Začetek ribolovne sezone in perspektive ribiškega turizma na Ptujskem	
<i>Stanko Žitnik</i>	101

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Hvala za krape	
<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>	102

MUHARSKI KOTIČEK

Namigi za novo muharsko sezono	
<i>Tomaž Modic</i>	106

NASVETI

Do ulova tudi brez bojlijev	
<i>Miroslav Kroupa, Radek Filip</i>	108
Trendovski zalezovalec	
<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>	111

OBVESTILA

Razpis XXIV. tabora mladih muharjev Osilnica 2017	
<i>Anton Kosi, dr. Miroslav Žaberl</i>	115

V SPOMIN

Albin Naglič	116
Maksimiljan Mernik	117
Anton Breznik st.	117
Dr. Ivan Moser	117
Av gust Lotrič	117

RIBIČI KUHAJO

Ribji lonec in krapov golaž	
<i>Borut Jerše</i>	118

ZA RAZVEDRILO

	119
--	-----

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:

glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si,

izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

Uredništvo

Dolgoročni program za zmanjševanje vpliva kormorana na ribje vrste v celinskih vodah

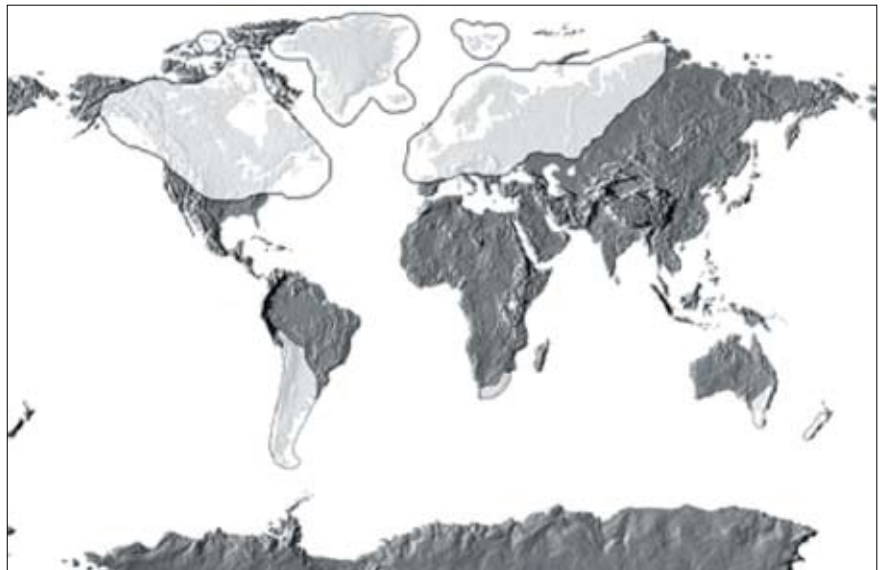
Po objavi protestnega pisma RZS, naslovljenega Vladi R Slovenije glede problematike kormorani – ribe, je pristojno Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) poslalo odgovor, v katerem je ribičem zagotovilo, da je v pripravi osnutek dokumenta Dolgoročni program upravljanja s kormoranom na slovenskih vodah (v nadaljevanju Program), ki bo v začetku leta 2017 posredovan v javno obravnavo. To se je res zgodilo 25. januarja, ko je omenjeni osnutek objavilo na svoji spletni strani. RZS se je na objavo takoj odzvala in v več dopisih pozvala ribiške družine, naj ga pregledajo, in vodstva RD, ki najbolj poznajo svoje ribiške okoliše, posredujejo svoja mnenja o njem, zlasti o predlogu območij predvidenega plašenja z odstrelom osebkov kormorana.

Omenjeni osnutek Programa je povzel dosedanje poznavanje problema kormorani – ribe glede na trenutno stanje na slovenskih rekah, pravni red EU in R Slovenije na tem področju in ukrepe, ki bi bili primerni za reševanje nastalega problema. Temeljna cilja sta zmanjšanje vpliva povečanega plenjenja kormorana za doseganje ugodnega stanja vrst rib v območju Natura 2000 in zmanjšanje vpliva na prevelika populacijska nihanja (vključno s številčnostjo in gostoto) in starostne strukture ribjih vrst do ravni, ki še omogoča preživetje posamične ribje populacije. Pri pripravi osnutka Programa so se avtorji opirali na izsledke študij in raziskav, ki so bile opravljene na ravni EU, in na slovenske strokovne podlage, ki sta jih pripravila Zavod RS za varstvo narave (ZRSVN) in Zavod za ribištvo Slovenije (ZZRS).

Skladno s postavljenim rokom (24. februar) je RZS posredovala svoje pripombe in predloge k osnutku Programa. V strnjeni obliki jih povzemamo v nadaljevanju. Na splošno smo ugotovili, da osnutek Programa ne vsebuje:

- posnetka stanja ribjih populacij in kormoranov, pa tudi drugih vodnih ptic,
- specifičnih ciljev, ki jih mora program uresničiti, in meril za njihovo doseganje,
- ni opredeljenih ukrepov za doseg ciljev z navedbo nosilcev in rokov za izvajanje,
- ovrednotenja Programa in načina njegovega financiranja,
- načina štetja kormoranov (predlagali smo štetje kormoranov pod okriljem ZRSVN).

V osnutku Programa pogrešamo predstavitev analiz o prehranskih navadah kormorana, analiz posledic njegovega plenjenja na ribe in primerjavo ocenjene količine rib, ki jih požre in ubije kormoran, z ocenjenim naravnim prirastom rib po podatkih iz Ribiškega katastra. Prav tako so v osnutku Programa zajete le lovne vrste rib, ki po številu predstavljajo manj kot polovico vseh ribjih vrst v Sloveniji. V osnutku Pro-

Veliki kormoran (*Phalacrocorax carbo sinensis*) zaseda areal, ki se razprostira čez celotno Azijo od Kitajske do Evrope. <https://www.gsi.ie/Education/Geology+for+Everyone/Ice+Ages.htm>

grama ni zapisano ničesar o zavarovanih vrstah rib, ki so pod neposrednim varstvom države, a so tudi te vrste predmet plenjenja kormoranov. Glede na zapisano na RZS menimo, da je država slab gospodar pri varovanju rib, čeprav je sama lastnica ribjega naravnega bogastva – slednje je ribiškim družinam dano le v upravljanje. Ribiči hočemo državo opozoriti, da mora poskrbeti tudi za to naravno bogastvo in uravnati (tudi zaradi človekovih ravnanj) porušeno nesorazmerje med kormorani kot plenilci in ribami kot plenom.

Prisotnost kormoranov v številu, v kakršnem se pojavljajo v Sloveniji, negativno vpliva na:

- vse ribje populacije vrst, zlasti pa na tiste, ki so najbolj izpostavljene,
- ribiško upravljanje,
- ribolovni turizem in dejavnosti, ki so s tem povezane (nočitve, gostinstvo),
- videz krajine (zaradi kormoranovih

iztrebkov bela in uničena drevesa, na katerih prenočuje),

- ribogojstvo (nekatera ribogojstva so propadla zaradi plenjenja kormoranov v vzrejnih ribnikih),

- sociološki vidik: zmanjševanje števila ljudi, ki jim ribolov pomeni pristočasno dejavnost v naravi,

- finančni vidik: finančno ovrednoten seštevek škode, povzročene na vseh nivojih.

Ker so kormorani selitvena vrsta ptic, je treba učinkovite ukrepe v povezavi s problematiko iskati na globalni evropski ravni. Žal Evropa doslej ni sprejela enotnega akcijskega oz. upravljalvskega načrta, ki bi bil najprimernejši za doseganje ciljev ohranjanja biotske pestrosti rib in ptic na eni strani, kot tudi legitimnih interesov ribičev in ribogojcev po ekonomični vzreji ribjih populacij na drugi.

Pri vprašanju zgodovinske pojavnosti kormorana smo na RZS izrazili dvom o v

Kormorani so spretni plenilci rib. (Foto: Slavko Prijatelj)

Ribje jate, ki se pripravljajo na drst, so bogato pogrnjena miza kormoranom in drugim vrstam ribojedih ptic. (Foto: Slavko Prijatelj)

dokumentu navedenem podatku o splošni razširjenosti velikega kormorana po vsej zahodni in srednji Evropi v 18. in 19. stoletju. Ta dvom smo utemeljili predvsem na predpostavki, da če danes kormoran opustoši regulirane in tudi neregulirane stoječe ali tekoče vodno telo, ali ga v 18. in 19. stoletju ne bi? Od kod potem Valvazorju in Steinbergu zapisi o vozovih rib, ko je Cerkniško jezero presahnilo po več letih? Menimo, da so navedbe, da kormoran vzdržuje ribje populacije na nivoju naravnega ravnovesja, prirejene. Ne poznamo plenilca, ki bi s plenjenjem v treh zimah zmanjšal populacijo posamezne vrste (konkretno lipana) na le 2 do 3 %, večino domorodnih (in tudi tujerodnih) ciprinidov pa na 5 do 10 % vrednosti populacije in jih tako ogrozil, stroka pa bi temu rekla »naravno«. Prav tako ne govorimo o rekah, kjer je zaradi regulacij dostopnost rib za plenilce preprosta – naj nam bodo merilo reke, ki niso regulirane, a po

besedah ribičev beležijo izrazito zmanjšanje vseh lovnih vrst. Plenjenje kormorana je že samo po sebi problem, ne da bi k temu dodajali druge antropogene, za ribe neugodne vplive. V povezavi s slednjimi postane še bolj uničujoče.

Vprašanje je, ali je kormoran domoroden ravno s stališča koevolucije, v kateri plen in plenilec vzpostavita odnos, iz katerega izhaja populacijska stalnost, česar pa pri plenjenju kormoranov ni opaziti. Prazna drstišča platnic, podusti, mren, klenov, kleničev, salmonidov – ne le lipana – beležimo na vodah po prihodu kormorana v Slovenijo, prej ne. Ali ni v širši fevdalni Avstriji Slovenija slovela po ribah? Obstajajo namreč zapisi o idrijskih postrveh za dunajski dvor, zapisi o postrveh iz Vipave za tržaške stranke v 19. stoletju ... Sumimo, da takrat vsaj na Idriji, Soči in Vipavi ni bilo jat kormoranov, sicer domačini ne bi imeli rib niti zase, kaj šele za druge.

Veliki kormoran (*Phalacrocorax carbo sinensis*) zaseda areal, ki se razprostira čez celotno Azijo od Kitajske do Evrope. Tudi v času, ko je bilo v Evropi le nekaj tisoč parov, je bila ta podvrsta daleč od ogroženosti, kar je bilo dokaj spretno prikrito. V času zadnje ledene dobe je led pokrival predvsem zahodno Evropo, vzhod – območje nekdanje SZ – pa je bilo v južnejših zemljepisnih širinah kopno. Kaže, da so se populacije rib v Aziji prilagodile na plenjenje te podvrste, kajti zapisov, da bi v bližnji in daljni Aziji ter okolici Urala imeli težave s plenjenjem kormorana, ni.

Glede območij plašenja in odstrela osebkov velikega kormorana smo na RZS načelno menili, da mora biti glavna podlaga za določanje območij predvidenega varovanja pred kormorani zemljevid ZZRS z označenimi lokacijami drstišč in preddrstnih zbirališč domorodnih vrst rib. Posebno pa smo bili presenečeni, da sta iz osnutka Programa izpadli območji reke Drave in Mure. Ali so res celotna območja obeh rek na slovenskem ozemlju pozimi zasedena z zavarovanimi vrstami ptic? Po naših informacijah so le-te prisotne predvsem na akumulacijah, kot sta Ptujsko in Ormoško jezero. Obstajajo odseki obeh rek, ki jih obiskujejo pretežno le kormorani in ne druge zavarovane vrste ptic. Zlasti na znanih prezimovališčih in območjih ribjih drstišč bi morali ribe varovati pred plenjenjem kormoranov. To so posamezni odseki, kjer bi tudi znotraj varstvenih režimov morali omogočiti aktivno odvrčanje kormoranov zaradi ohranitve matične jate domorodnih, zavarovanih in tudi ogroženih vrst rib. Če jih dolgoročni načrt upravljanja ne bo zavaroval pred plenjenjem ribojedih ptic, potem lahko območja Drave in Mure s pritoki kar razglasimo za ornitološki rezervat. Ker se osnutek dokumenta imenuje *Dolgoročni program za zmanjševanje vpliva kormorana na ribje vrste v celinskih vodah*, na RZS menimo, da mora sorazmerno in enakovredno obravnavati vsa območja, ogrožena zaradi plenjenja kormoranov, sicer je tak program diskriminatoren in ga ni smiselno sprejemati, če izvzema območja, kjer prezimuje in se hrani več kot polovica v Sloveniji prezimujoče populacije kormoranov. Nikakor ne gre prezreti dejstva, da je tudi poleti v Sloveniji določeno število kormoranov (Sava in Krka pri Brežicah, avgust 2016: od 150 do 200 kormoranov, Drava pri Ptujju približno 250), kar pomeni, da v zadnjih letih niso le zimski plenilci.

Ne glede na našete pomanjkljivosti na RZS menimo, da predstavljeni osnutek Programa pomeni vsaj premik z mrtve točke, ko se državni organi niso mogli (hoteli?) odločiti med prednostjo varovanja kormoranov ali ribjih vrst. Upamo in želimo si, da se trenutno stanje, ko sta zaradi pritožb in dolgoročnega odločanja države izpadli dve sezoni plašenja in odstrela posameznih osebkov kormorana na ogroženih območjih, ne bo ponovilo. Prepričani smo, da bodo posledice tega izpada varstva rib zelo velike, zato si nadaljevanja takega stanja in njegovih posledic ne moremo niti predstavljati.

Povzetek dela več avtorjev pripravil
Igor Miličič, sekretar RZS

Braslovško jezero

Braslovško jezero je umetni zadrževalnik, ki je nastal s pregraditvijo potoka Trebnik. Leta 1961 je takrat ustanovljeno Turistično društvo Braslovče, ob gradbeni podpori podjetja NIVO-Celje, pristopilo k povišanju nasipa opuščenega ribnika celjskih grofov v Plaskanovi dolini in k ureditvi jezera za potrebe hitrejšega turističnega razvoja kraja. Zatem pa so obnovili še staro gozdno cesto, zgradili čolnarno s kopaljščem in skakalnim stolpom, napeljali elektriko ter postavili manjši leseni bife. Te ga so leta 1967 nadomestili z izgradnjo gostinske brunarice.

Jezero je zaživelo z organizacijo vrste športnih, kulturnih in družabnih prireditvev (motokros na ledu, vaterpolo, drsanje, izbor hmeljarske princeze, skoki v vodo, lokostrelstvo, orientacijski pohodi, plesi, pevski nastopi, dramske uprizoritve, ...) med katerimi je svoje mesto našel tudi športni ribolov.

Kasneje so v peti nasipa zgradili še zemeljski ribnik s površino okoli 2.700 m² za vzrejo in deponiranje izlovljenih rib.

Tehnični, geografski in hidrološki podatki pregrade ter jezera

O sami gradnji ni kaj dosti pisnih virov. Zgolj iz ogleda objekta povzemam, da gre za nizko pregrado nasutega tipa z naslednjimi zaokroženimi podatki:

- kota krone pregrade: 312 m.n.m.;
- kota maksimalne gladine obratovanja jezera: 311 m.n.m.;
- dolžina krone pregrade: 75 m;
- širina krone pregrade: 3 m;
- talni izpust: klasični betonski menih z zagatnim sistemom;
- varnostni preliv: lomljenec v betonu;
- erozijska zaščita vodne brežine v območju pregradnega nasipa: lomljenec v betonu in leseni piloti;
- padavinska – vodozbirna površina: 1,30 km²;
- površina jezera po zemljiškem katastru: 37.124 m² vodno zemljišče, 4.075 m² kmetijsko zemljišče, 4.075 m² gozd;
- obseg zaježitve na koti obratovanja: 1.400 m;
- dolžina zaježitve na koti obratovanja: 500 m;
- največja širina zaježitve na koti obratovanja: 170 m;
- največja globina zaježitve na koti obratovanja: 3,50 m;
- ribje steze med spodnjo in zgornjo gladino vode nima;
- pretok (Q₁₀₀) potoka Trebnik: 16 m³/s;
- pretok (Q₅₀) potoka Trebnik: 14 m³/s;
- pretok (Q₂₅) potoka Trebnik: 12 m³/s;
- pretok (Q₁₀) potoka Trebnik: 9 m³/s;
- pretok (Q₅) potoka Trebnik: 7 m³/s;
- upravljanje pregrade: ročno.

Namembnost jezera

Braslovško jezero so namensko zgradili kot turistični objekt. V novejšem času pa se v nekaterih listinah pojavlja še namembnost prestrezanja poplavnega vala in namakanje. Glede na majhno prostornino zadrževalnika sodim, da sta dodani rabi nepremišljeni ter ga je potrebno ohraniti in razvijati izključno v rekreativno – turistične namene, vključno z ribištvom.

Upravljanje jezera

Braslovško jezero ni uvrščeno na seznam vodne infrastrukture Ministrstva za okolje in prostor (Uradni list RS, številka 63/06, 96/06). Slednje je njegov lastnik, Turistično društvo Braslovče pa z njim upravlja. Z vidika ribištva ima zadrževalnik status samostojnega ribolovnega revirja v Šempeterskem ribiškem okolišju, ki je s koncesijsko pogodbo številka 3420-150/2008/1 dne 14. januarja 2009 dodeljen v upravljanje RD Šempeter.

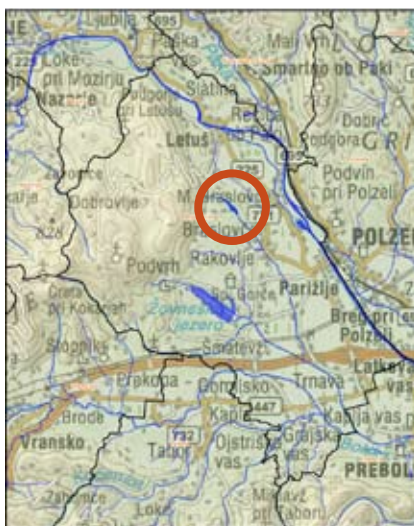
Kakovost vode in zasipavanje zaplavnega prostora

Direkcija RS za vode imisijskega spremljanja kakovosti vode potoka Trebnik in Braslovškega jezera ne izvaja. Prav tako nisem nikjer zasledil rezultatov drugih verodostojnih raziskav kemijskih, fizikal-

nih in bioloških parametrov vode. Sem pa v sklopu projekta turističnega oživljanja jezera leta 2012/2013 osebno zabeležil:

- spiranje anorganskih in organskih materialov zaradi kmetijskih ornih ter erozijskih procesov, občasnih poplavnih voda in jesenskega odpadanja listja s pospešenim zasipavanjem zaplavnega prostora jezera, brez možnosti nadaljnega razpršenega odvajanja finih delcev v potok Trebnik;
- povečano zakisanost vode;
- vidne znake onesnaževanja vode in evtrofikacije.

Padavinska površina obeh pritokov jezera predstavlja podeželsko ter komunalno slabo urejeno območje. Iz le-tega prihaja močan dotok hranilnih snovi, ki povzročajo evtrofikacijo jezera. Ta sicer v obstoječem sistemu občasnega praznjenja ni odločilna, bo pa v primeru stalne ojezeritve jezera postopoma prišlo do njegovega hipertrofne stanja, posledica česar bo sprememba gostote in biomase fitoplanktona, količine klorofila, občasno cvetenje alg, čezmerno razraščanje vodnega rastlinja (makrofitov), ... ter s tem kopičenje odmrlega organskega materiala na dnu jezera. Ob razgradnji te organske mase bo prihajalo do pomanjkanja kisika, nastajanja žveplovodika in v aneobnih

Lokacija Braslovškega jezera

Braslovško jezero z vodnimi viri iz zraka

Braslovško jezero v objemu gozdov. (Foto: arhiv Občina Braslovče)

Izpraznjeno jezero z vidnim zmanjševanjem prostornine zaradi nanosov plavin. (Foto: A. Pajk)

Gostinski objekt s kopališčem. (Foto: arhiv Občina Braslovče)

Prelivni objekt s pohodniško brvjo. (Foto: M. Štraus)

razmerah do sproščanja fosforja. Posledica bo postopna porušitev obstoječega ekosistema in biološko nazadovanje jezera. Ob njegovem spuščanju pa se lahko pričakuje še sproščanje nakopičenega žveplovodika in nerazkrojenih organskih delcev, ki bodo z razkrojem povzročili čezmerno porabo kisika ter s tem pogin vodnih organizmov v jezeru in vplivnem območju potoka Trebnik.

Za verodostojno oceno stanja jezera danes bi bilo nujno opraviti:

- raziskave odločujočih fizikalnih, kemičnih in bioloških parametrov vode potoka Trebnik in desnega brezimenega pritoka;
- popis stanja padavinskega območja in analizi vpliva avtohtonih ter alohtonih virov evtrofizacije jezera;
- popis prisotnih tujerodnih živalskih in rastlinskih vrst ter ovrednotenju njihovega vpliva;
- izdelavo programa sanacijskih ukrepov dviga in ohranjanja kakovosti vode ter naravnega okolja jezera.

Ne glede na rezultate predhodnih raziskav fizikalnih, kemičnih in bioloških parametrov vode pa si na osnovi poznavanja primerljivih vodnih sistemov dovolim predlagati izvedbo nekaterih preizkušenih ukrepov:

- izgradnjo zaplavnih pregrad s prostornino letnih nanosov plavin na pritokih jezera. Te bodo obratovale kot mehanski

usedalniki plavin in je nujno, da so neposredno ob cestnih komunikacijah za njihovo redno praznjenje;

- zasaditev naplavljenih plitvine severozahodnega dela jezera s trstiko (*Phragmites communis*) in drugimi makrofiti tako, da bo ta delovala kot naravna biološka čistilna naprava;
- rekonstrukcijo obstoječega iztočnega objekta s talnim izpustom (zasunom), prek katerega bo mogoče s povečano talno vleko občasno odplavljati presežek nakopičenega anorganskega in organskega materiala (tudi fosfor in dušik). S slednjim bo dodatno upočasnjeno zapolnjevanje akumulacijskega prostora in proces evtrofikacije;
- dopolnitev namembnosti obstoječega zemeljskega ribnika pod pregrado jezera s funkcijo mehanskega usedalnika odplavljenega materiala in biološke čistilne naprave vode, preden se le-to odteče v potok Trebnik;
- rekonstrukcijo prelivnega objekta tako, da bo voda s površine jezera samodejno odplavljala del plavajočega odmrlega rastlinja (alge, listje, iglice, cvetni prah, veje, ...) preden se le-to usede na dno zadrževalnika in prične gniti. Pri slednjem je potrebno predvideti tudi ukrep preprečevanja nenačrtovane selitve tujerodnih vrst rib iz jezera v potok;
- izgradnjo prelivnih stopenj na potoku Trebnik (pod iztokom iz jezera oziroma zemeljskega ribnika) za izboljšanje prezračitve s kisikom osiromašene vode. Stopnje je treba umestiti v prostoru, kjer to

dopuščajo geomorfološke in hidrološke razmere, njihov zaplavni prostor pa zasaditi s trstiko, da se bo izboljšala kakovost vode ter s tem ciljno zmanjšali negativni vplivi obratovanja Braslovškega jezera.

S predlaganimi ukrepi bo v jezeru:

- manjši nanos plavin in s tem krčenje zaplavne prostora;
- manjše kopičenje organskih in anorganskih odpadkov ter s tem upočasnjena evtrofikacija;
- manjši dotok hranilnih snovi za čezmerno razrast vodnega rastlinja;
- zmanjšane posledice anaerobnih in aerobnih procesov;
- manjše pregrevanje in povečana prozornost vode;
- izboljšana kakovost vode;
- izboljšanje življenjski prostor ter razmnoževalni pogoji prisotne ihtio in ornitofavne;
- zmanjšana količina in koncentracija gnojil, fekalij ter drugih okolju nevarnih in škodljivih snovi iz padavinskega območja obeh pritokov.

Ribištvo in ribolov

Po spletnih podatkih je jezero naseljeno z naslednjimi vrstami oligoreofilnih in limnofilnih vrst rib:

- ščuke (*Esocidae*): ščuka (*Esox lucius*);
- pravi ostrži (*Percidae*): smuč (*Stizostedion lucioperca*);
- pravi somi (*Siluridae*): som (*Silurus glanis*);

Krona nasipa s skakalnim stolpom in pohodniško brvjo. (Foto A. Pajk)

Neprijazen pogled na plavajoče odmirajoče modrozelenke alge. (Foto: M. Štraus)

Ribnik pod pregrado bi lahko namenili mehanskemu usedanju odplavljenih materialov in izboljšanju kakovosti obremenjene vode jezera. (Foto: M. Štraus)

Čiščenje usedlin iz izpraznjenega dna ribnika je hitrejše in cenejše kot z dna jezera. (Foto: A. Pajk)

- krapovci (*Cyprinidae*): krap (*Cyprinus c. carpio*), srebrni koreselj (*Carassius auratus gibelio*), ploščič (*Abramis brama*), beli amur (*Ctenopharyngodon idella*), mre-na (*barbus barbus*), podust (*Chondrostoma nasus*), klen (*Squalius cephalus*), rdečeoka (*Rutilus rutilus*), zelenika (*Alburnus alburnus*).

Osebnostno smatram, da srebrni koreselj in beli amur v jezero ne sodita, vprašljiva pa je tudi prisotnost soma. Vendar je ta odločitev v pristojnosti ribiške družine. Dovolim pa si glasno razmišljati o naslednjih ukrepih:

- ihtiološki, astakološki, ... raziskavi obeh pritokov jezera;
- opredelitvi nosilne biološke zmogljivosti jezera;
- dolgoročni ojezeritvi zadrževalnika in njegovi poselitvi z izključno domorodnimi limnofilnimi in oligoreofilnimi vrstami rib, ki bodo imele v jezeru ter obeh pritokih pogoje naravnega razmnoževanja;
- povečanju obstoječe pestrosti domorodnih rib, rakov, žab, školjk, ... (linj, bolen, jelševca, jezerska brezzobka, ...);

- ovrednotenju stanja primernosti obstoječih drstišč jezera in pritokov ter izdelavi programa ukrepov njihove sanacije, ureditve nadomestkov in njihove prostorske zaščite;

- časovni in prostorski opredelitvi članskega ter turističnega ribolova.

Predlagani ukrepi bodo v soodvisnosti z drugimi načrtovanimi posegi na območju jezera pripomogli k privlačnejšemu športnemu ribolovu in njegovemu uspešnemu trženju.

Sicer pa Braslovško jezero s pritokoma, po trenutno znanih podatkih, nima večje naravne vrednosti. Je pa v raziskavi »Vzpostavitev monitoringa izbranih ciljnih vrst mehkužcev« leta 2008/2009 v potoku Trebnik še evidentirana prisotnost izumirajočega navadnega škrčka (*Unio crassus*). Verjetno je prisotna še tudi katera druga ogrožena vrsta. Žal pa teh, brez ustreznih raziskav, ne bomo prepoznali in pravočasno zaščitili.

Razvoj drugih dejavnosti v prostoru

Že v predhodnem tekstu sem omenil ambicije Občine Braslovče in Turističnega društva po intenzivnejšem izkoriščanju širšega območja jezera v rekreativne ter turistične namene. Za uresničevanje tega cilja bo umestno ponovno aktivirati že leta 2012/2013 zastavljeni projekt:

- prostorske opredelitve turistične infrastrukture (avtomobilski promet in parkirišča, avtokamp, sprehajalna pot, kolesarska steza, javno naravno kopalnišče, območje ribolova, vodni športi,

vodna in gozdna učna pot, ornitološka opazovalnica, počivališča, ...) in njene postopne izgradnje;

- postavitve tipske urbane opreme (informacijske table, smerokazi, klopi in mize, otroška igrala, koši za odpadke, svetila, ...);

- predstavitev prisotnih živalskih vrst in rastlinskih združb (didaktična predstavitev prisotnih rib, rakov, žab, školjk, vodnih rastlin, gozdne zarasti, botaničnih posebnosti, ...);

- povezovanja turistične in gostinske ponudbe v širšem prostoru (Braslovče, občina, aktiviranje kmečkih zmogljivosti in krajevni društev, ...);

- oblikovanja programa tradicionalnih in enkratnih družabnih, običajskih, kulturnih in športnih prireditvev (kresovanje, poletne vodne igre, jezerska noč, nastopi pevskih zborov in ljudskih pevcev, Braslovška slikarska kolonija, ribolov na največjo ribo jezera, ...);

- oblikovanja in izdaje promocijske publikacije ter predstavitev turistične ponudbe v medijih.

Seveda ob predhodni poslovniški oziroma drugi opredelitvi vseh pravic ter dolžnosti prisotnih deležnikov (imetičnikov vodnih pravic) v času in prostoru Braslovškega jezera.

Milan Štraus

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

ČETRTI POSVET RIBOGOJCEV O VIRUSNIH BOLEZNIH IN ZDRAVSTVENEM STANJU SALMONIDOV V POREČJU SAVINJE

Stanje v ribogojnicah se izboljšuje

Letni posveti ribogojcev in predstavnikov ribiških družin, ki se v porečju Savinje ukvarjajo s salmonidnim ribogojstvom oziroma salmonidnimi vrstami rib in z njimi poribljavajo odprte vode, so postali tradicionalna praksa. Postajajo redna oblika informiranja, povezovanja, sodelovanja ter izmenjave izkušenj in dobrih praks, pri čemer vedno aktivno sodelujejo predstavnice Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljevanju: UVHVVR) ter Nacionalnega veterinarskega inštituta Veterinarske fakultete iz Ljubljane (v nadaljevanju: NVI), ki se vsako leto prijazno odzovejo vabilu.

Zveza ribiških družin je tokratni posvet organizirala pod pokroviteljstvom Ribiške družine Ljubno ob Savinji v prostorih Športnega centra Prodnik v Juvanju. Zbrali smo se v drugi polovici januarja, saj sta bila november in december za udeležence že preobremenjena z delom in aktivnostmi, ki jih je bilo treba opraviti do konca leta. Tudi tokrat je bil odziv odličen, saj so se vabilu poleg že omenjenih predstavnic državnih institucij odzvali tudi vsi dosednji udeleženci, tako ribogojci kot tudi ribiške družine.

Tudi tokratni cilj posveta je bil predvsem ugotoviti, v kolikšni meri je deležnikom uspelo uresničiti dogovor iz jeseni 2015 in kakšen je dejanski napredek ribogojcev na področju zdravstvenega varstva rib, ko gre za vprašanja pridobivanja višjega zdravstvenega statusa¹.

Dnevnega reda posveta tudi tokrat nismo spreminjali. V uvodu je Tina Arič, dr. vet. med., iz UVHVVR obnovila pravne podlage, ki urejajo zdravstveno varstvo rib. Povedala nam je, kako je od 1. aprila 2016 za izvajanje direktive v rabi diagnostični priročnik². Obravnava vseh popolnih vlog, ki so bile na UVHVVR posredovane pred navedenim rokom, poteka po starih predpisih. Seznanila nas je z izvajanjem obeh vrst nadzora, ki ga izvajata UVHVVR in NVI, s številom registriranih objektov akvakulture v naši državi, številom odobrenih obratov in stanjem njihovih zdravstvenih statusov. Opredelila je tudi aktivnosti, ki jih bo treba izvajati za ohranjanje zdravstvenega statusa, torej kako se bodo izvajali

Tudi tokrat je bila udeležba na posvetu odlična, saj so se ga poleg predstavnic državnih institucij udeležili tudi vsi dosednji udeleženci.

klinični pregledi in vzorčenje organov rib na podlagi ocene tveganja. Ponovno je navzoče opozorila, da je dovoljeno poribljavati samo s klinično zdravimi ribami, iz neokužene ribogojnice, iz ribogojnice, kjer ni nepojasnjenega pogina oziroma ribogojnice, ki ima vsaj enak zdravstveni status kot odprte vode, od 1. januarja 2019 pa samo iz ribogojnic s statusom *prosta bolezn*. Ob zaključku nas je seznanila z načrtovanim študijskim obiskom predstavnikov Evropske komisije v marcu, namenjenemu zbiranju mnenj in izkušenj po državah članicah, s ciljem priprave »uporabnikom prijaznejše« zakonodaje s področja akvakulture, in navzoče povabila k sodelovanju.

V nadaljevanju je mag. Marija Seničar, dr. vet. med., z NVI predstavila aktivnosti, ki so v letu 2016 potekale po posameznih salmonidnih ribogojnih obratih na porečju Savinje. Navzočim je predstavila napredek s primerjavo stanja v letih 2014, 2015 in 2016. V letu 2014 je bilo na porečju Savinje štirinajst ribogojnih obratov, med katerimi je bilo šest IHN³ pozitivnih, torej okuženih, osem pa v statusu neznan. V letu 2016 se je stanje bistveno spremenilo. V šestih obratih že poteka program pridobivanja statusa *prosta bolezn*, kar pomeni, da imajo z odločbami potrjen program nadzora,

začeli pa so že s kliničnimi pregledi in vzorčenjem organov rib. Šest ribogojnic ostaja v statusu *neznan*, v dveh ribogojnicah, ki sta bili v letu 2015 še IHN pozitivni, pa je že stekel program sanacije. Cilja, da na porečju Savinje do leta 2018 ne bo več okuženih ribogojnih obratov, šest pa jih bo pridobilo status *prosta bolezn*, kar jim tudi v prihodnosti zagotavlja možnost gojitve rib za poribljavanje, postajata torej realnost.

V razpravi, ki je sledila, so bila dana zagotovila, da bodo postavljeni cilji uresničeni. Bolj ambicioznim ciljem, ki bi odpirali možnosti za širitev bolezn prostih con na Dreti

in Savinji oziroma omogočili vsem ribogojcem vstop v program pridobivanja statusa *prosta bolezn*, so bili ribogojci sicer naklonjeni, niso pa se do njih konkretno zavezali.

Ob zaključku je predstavnica NVI samoiniciativno predstavila še nekaj bakterijskih bolezn rib, za katere so dovzetne tudi salmonidne vrste, povzročajo pa jih bakterije iz družine *Favobacteraceae*, in sicer sindrom *kolumnaris*, bakteriozo škrg in sindrom zaroda šarenke (t. i. RTFS – rainbow trout fry syndrome). Opisala je razmere, v katerih se pojavi bolezen, način prenosa bolezn, klinične znake, način zdravljenja, predvsem pa je opozorila na slabo ribogojno prakso in ukrepe za preprečevanje tovrstnih bolezn.

Tudi tokrat so se vsi deležniki strinjali, da so tovrstna srečanja koristna za vse, tako za ribogojce kot tudi ribiče, in ocenili, da je smiselno z njimi nadaljevati tudi v prihodnje. Izbiro prihodnje lokacije so prepustili organizatorju. K dosežnemu napredku in vsebini posvetov so vsekakor veliko prispevale predstavnice UVHVVR in NVI (tokrat se srečanja zaradi službene zadržanosti ni udeležila pobudnica prvega srečanja, ga. Pavlič Grimšič), za kar se jim iskreno zahvaljujemo.

Peter Solar,
predsednik ZRD Celje

¹ Statusi: Kategorija I – prost bolezn, Kategorija II – program pridobivanja statusa prost bolezn, Kategorija III – nepoznan status, Kategorija IV – program izkoreninjenja bolezn, Kategorija V – okužena ribogojnica

² Izvedbeni sklep komisije o določitvi pravil za uporabo Direktive 2006/88/ES v zvezi z zahtevami za metode nadzora in diagnostične metode z dne 11. 9. 2015 C(2015) 6188 final

³ Infekciозна hematopetska nekroza

Vloga črvov *Tubifex tubifex* za razvoj nekaterih zajedavcev rib

Črvi *Tubifex tubifex* so zelo nezahteven sestavni del vodnega biotopa, s katerimi se nekatere ribe tudi prehranjujejo. So pa tudi nujni vmesni gostitelji nekaterih zajedavcev pri ribah, od katerih je pri postrvih najpomembnejši zajedavec *Myxobolus cerebralis*, pri krapih pa *Sphaerospora renicola*.

Črve *Tubifex tubifex* (tubifeks) so opisali že leta 1774 in so eni izmed najdlje znanih maloščetincev (*Oligochaeta*). Živijo v blatu jezer, rek in drugih vodotokov po vsem svetu in jih je zelo veliko vrst, ki jih po navadi razlikujemo le po različnih spolnih organih; le-ti po parjenju razpadejo (se resorbirajo), zato različne vrste črvov v praksi težko razlikujemo. V organsko onesnaženih vodah pogosto lahko vidimo od 2 do 8 cm velike rdeče črve, ki se intenzivno gibljejo. Tubifeksi lahko živijo tudi na območjih, kjer noben drug organizem ne bi preživel, ne motijo jih niti zelo organsko obremenjena območja z malo kisika, preživijo pa tudi brez hrane in sušo. Mnoge črve iz skupine vodnih maloščetincev, še prav posebno pa tubifekse, v terenskih in v laboratorijskih pogojih pogosto uporabljajo kot indikatorje (kazalnike) kakovosti vode. Črvi preživijo v vodnih okoljih z različnimi temperaturnimi razponi, nizkimi in visokimi vrednostmi pH, nizkimi vrednostmi kisika in v sebi lahko zelo dolgo kopičijo visoke vsebnosti strupenih težkih kovin. V vodnem biotopu so tubifeksi tudi pomemben del prehranjevalne verige. Z njimi se prehranjujejo na primer pijavke, postrance, različne ličinke in tudi nekatere ribe. Črve kot vir hrane za ribe množično gojijo za prehrano akvarijskih rib. Črvi *T. tubifex* so v vodnem okolju tudi nujna vmesna stopnja oziroma vmesni gostitelj v razvoju nekaterih zajedavcev rib, od katerih sta najbolj in tudi pri nas znana zajedavca *Myxobolus cerebralis*, ki povzroča vrtoglavost pri postrvih, in *Sphaerospora renicola*, ki povzroča vnetje ribjega mehurja pri krapih.

Zajedavec *Myxobolus cerebralis*, v starejši literaturi znan tudi kot *Myxosoma cerebralis* ali *Lentospora cerebralis*, povzroča vrtoglavost pri postrvih. V začetku njenega pojavljanja je bila vrtoglavost ena najnevarnejših boleznih pri postrvih predvsem zato, ker niso vedeli, da je za razvoj zajedavca nujna prisotnost črvov *T. tubifex* in zato tudi niso poznali učinkovitih ukrepov za njeno bolezen. Zajedavca *M. cerebralis* so ugotovili že leta 1893 v Nemčiji pri šarenki in zlatovčici, ki so ju prinesli

iz Severne Amerike. Predvidevajo, da je bil zajedavec v potočnih postrvih, ki niso klično obolevale, že prej prisoten, ko pa so v njen prostor vnesli tujerodni šarenko in zlatovčico, sta se okužili in tudi klinično zboleli. To je izvrsten primer pojava neke »nove« bolezni, če v prostor vnesemo bodisi novo dovzetno živalsko vrsto ali pa novega povzročitelja bolezni. Vrtoglavost se je potem razširila po svetu in zdaj je – z izjemo Avstralije – prisotna povsod. Potrebni pa je bilo skoraj sto let, ko so leta 1986 ugotovili, da zajedavec *M. cerebralis* za svoj razvoj poleg ribe nujno potrebuje tudi vodnega črva *T. tubifex*, ki živi v organski usedlini sladkovodnih jezer, potokov in tudi bazenov v ribogojnici. Razvoj zajedavca *M. cerebralis* se začne, ko črv *T. tubifex* v vodo izloči razvojno obliko zajedavca – aktinosporo (*triacinomyxon*), ki v vodi prosto plavajoča doseže za vrtoglavost dovzetno ribo, se s tremi podaljški (polarni filamenti) oprime njene kože in vstopi v povrhnjico (epidermis). Tem mlajša je riba, tem dovzetenjša je za okužbo. Aktinospore v ribje telo prispejo tudi skozi škrge, plavuti in skozi ustno sluznico ter potem potujejo proti živčnemu tkivu: najprej proti perifernim živcem in nato v osrednji živčni sistem. Med potjo po ribjem telesu se aktinospore ves čas nespolno delijo. Pri optimalni temperaturi vode za razvoj, ki je od 16 °C do 17 °C, aktinospore približno dvajseti dan po okužbi prispejo v hrustančno tkivo, kjer se po dve celici združita in nastane spora (*myxospora*). Le-te so v hrustančnem tkivu na predelu glave, hrbtenice, reber in škržnega poklopca in jih lahko ugotovimo 52 do 121 dni po okužbi, kar je zopet odvisno od temperature vode. Pri temperaturi 16 °C in 17 °C se spore torej razvijejo v 52 dneh in tako naprej. Razmnoževanje je zelo intenzivno, saj se iz ene same aktinospore, ki jo izloči črv *T. tubifex*, v ribi razvije od 2.800 do 7.800 kužnih spor, ki se v vodo iz hrustanca izločijo, ko riba pogine in razpada v vodi. Iz ene same ribe se lahko sprostijo tudi do milijon spor. Bodisi z iztrebki ali pa skozi poškodovani hrustanec spore izjemoma izločajo tudi še žive ribe. Spore *M. cerebralis* lahko preživijo tudi v iztrebkih riboje-

Črvi *Tubifex tubifex*

(<https://en.wikipedia.org/wiki/Tubifex#/media/File:Tubifex01.jpg>)

dih roparic, če so pojedle okuženo ribo. Razvoj zajedavca se nadaljuje, ko spore, ki jih pojedjo vodni črvi *T. tubifex*, v njihovem črevesju vzbrijo ter po spolnem in nespolnem razmnoževanju iz spor nastanejo aktinospore, ki se sproščajo v vodo. Odvisno od temperature vode se sproščanje začne petdeseti dan, višek pa doseže 120 do 170 dni potem, ko je črv pojedel sporo. V svojem življenju, ki traja približno tri mesece, črv izloči vsaj 3.000 kužnih aktinospor, v hladnem okolju postrvih vod pa po vsej verjetnosti še mnogo več. Ko v vodi prosto plavajoče aktinospore pridejo v ribo, je razvojni krog zajedavca *M. Cerebralis* končan. Z genetskimi raziskavami črvov *T. tubifex* so ugotovili, da so nekatere linije črvov za razvoj *M. cerebralis* dovzete bolj, druge manj, v nekaterih linijah pa se spore resorbirajo in se sploh ne razvijejo. Vrtoglavosti ni mogoče zdraviti, zato je tem pomembneje preprečevanje okužb, kar je najlažje z vzdrževanjem higiene bazenov. Na območjih, kjer se

vrtočlavo ni mogoče izogniti, vsaj mladice postrvi do končanega okostenevanja vzrejamo v plastičnih ali betonskih bazenih. Za uspešno preprečevanje in zatiranje je dobro poznati odpornost oziroma možnosti za preživetje aktinospore, ki jih izločajo črvi, in spor, ki se sproščajo iz poginjenih rib. Aktinospore, ki merijo 2 do 3 µm, so precej ranljive in pri temperaturi 7 °C preživijo do 7 dni, pri 12, 5 °C do 5 dni, pri 23 °C pa 24 ur. Pri sušenju in zamrzovanju aktinospore propadejo v eni uri. Spore, ki se izločajo

iz poginjenih rib, merijo 10 µm. Obdaja jih močna hitinska ovojnica, zato so precej obstojnejše od aktinospore. Pri temperaturi 13 °C preživijo najmanj pet mesecev, po nekaterih virih pa tudi več let. Spore tri mesece preživijo zamrzovanje pri -20 °C, pri segrevanju na 90 °C pa propadejo v desetih minutah. Pri poskusih so ugotovili, da če ribnike za 13 do 19 mesecev pustijo suhe, se novo naseljene ribe ne okužijo več. Vrtočlavo se poleg z okuženimi ribami in vodnimi črvi posredno lahko širi z ribiškimi škornji ali drugo obutvijo, ribogojstvo in ribiško opremo ter transportnimi sredstvi, kjer je morebiti ostalo blato, v katerem so aktinospore. To dobro vedo Avstralci, ki so domnevno prosti te bolezni in imajo pri vstopu ribičev z drugih celin posebne varnostne ukrepe. Vrtočlavo je ena od bolezni, ki je v ribogojnici ni težko prepoznati. Najočitnejši znak je vrtenje rib okrog podolžne osi, kot da bi opisovale osmice, kar je najbolj očitno, ko se ribe splašijo ali ko jih želimo nahraniti. Pri močni okužbi v tem stadiju ribe navadno zaradi podhranjenosti in izčrpanosti poginejo. Včasih smo zmotno menili, da se ribe vrtijo, ker prizadet

hrustanec, kjer se razvijajo spore, pritiska na center za ravnotežje. Zdaj pa vemo, da se vrtijo zaradi stiskanja in krčenja možganskega debla in hrbtenjače. Drugi očiten klinični znak so potemneli repi, ki nastanejo zaradi pritiska na živce, ki uravnavajo obarvanost repa. Temna obarvanost izgine, ko ribo vzamemo iz vode ali jo narkotiziramo. Če ribe to stopnjo vrtočlavo preživijo, se pojavi različna iznakaženost telesa: stisnjena lobanja, ovnova glava, skrajšan škržni poklopec, različno zvita hrbtenica in podobno. Čeprav okužene, so ribe lahko tudi brez kliničnih znakov bolezni.

Zajedavec *Sphaerospora renicola*, v starejši literaturi imenovan tudi *Sphaerospora angulata*, povzroča vnetje ribjega mehurja pri krapih, je zelo zapleten zajedavec, ki ima precej zapleten razvoj že v ribi, potrebuje pa tudi vmesnega gostitelja, črva *T. tubifex*, in tudi nekatere druge vodne maloščetince. Bolezen z značilnimi znaki za vnetje ribjega mehurja so na območjih, kjer vzrejajo krape in tudi pri nas poznali že precej prej, preden so leta 1967 na Madžarskem ugotovili ter opisali in pojasnili povzročitelja. Ko so poznali zajedavca in njegov razvoj, so tudi bolje razumeli način okužbe krapov ter potek bolezni. Ključ za razumevanje bolezni je bila ugotovitev, da zajedavec, ki poškoduje ribji mehur, pravzaprav zajeda v ledvicah, v steni ribjega mehurja pa se nekaj časa zadržuje na njegove razvojne oblike. Bolezen vnetje ribjega mehurja pri krapih se zato imenuje tudi sferosporoz ledvic. V ledvicah namreč zajedavec tvori zelo odporne spore, ki se z urinom izločajo v vodo in jih pojedo črvi *T. tubifex*, v njihovih prebavilih pa se razvijejo aktinospore. Ko se aktinospore iz črvov sprostijo v vodo, aktivno poiščejo ribo, se oprimejo škrg in vstopijo v kri. Če ribe pojedo aktinospore, se lahko okužijo tudi prek prebavil. V krvi se iz aktinospore razvijejo razvojne oblike, imenovane C-oblike zajedavca, ki s krvjo krožijo po telesu. Ko prispejo do krvnih kapilar ribjega mehurja in očesne mrežnice, se pretvorijo v razvojno obliko, imenovano K-oblika. Ta oblika zajedavca je glavni vzrok za vnetja in poškodbe sten ribjega mehurja. Ko K-oblika zajedavca prispe v ledvične kanale, nastane na tisoče novih spor, ki se z urinom izločijo v vodo in v razvojni krog zajedavca se lahko začne znova. Zajedavsko obdobje vnetja ribjega mehurja pri krapih traja 3 do 4 tedne in če ni zapletov oziroma sekundarnih okužb, bolezen sama po sebi premine, na steni ribjega mehurja pa ostanejo le temni madeži. V največ primerih se bolezen zaplete zaradi okužb z bakterijami *Aeromonas* spp in *Pseudomonas* spp. Ko se v ribniku pojavi vnetje ribjega mehurja, po navadi zboli 10 do 20 % rib, smrtnost pa je največkrat

manjša. Prizadete ribe so bolj občutljive za kakršno koli vznemirjanje, ki poveča pogin. Na izid bolezni vplivata temperatura vode oziroma letni čas in starost rib. Najbolj so dovzetne mladice od junija do septembra, največja obolevnost in smrtnost rib pa sta navadno julija in avgusta. Pri starejših krapih je lahko potek bolezni tudi kroničen, smrtnost pa ni visoka. Krap, stari več kot 18 mesecev, po navadi ne zbolijo več. V nekaterih ribnikih se bolezen pojavlja sezonsko, je zato pričakovana, zaradi česar lahko hitro ukrepamo. Ob preiskavi ribjega mehurja in ledvic glede prisotnosti zajedavcev oziroma njihovih razvojnih oblik nujno opravimo še bakteriološko preiskavo na prisotnost bakterijskih povzročiteljev s testom občutljivosti za antibiotike, ribe pa po navodilu in pod nadzorom veterinarja čim prej zdravimo. Primarna povzročitelja zajedavca *Sphaerospora renicola* ni mogoče zdraviti in je za njegovo zatiranje najučinkovitejše uspešno preprečevanje okužb. Pri preprečevanju ima ključno vlogo redno izsuševanje in razkuževanje ribnikov, s čimer prekinemo razvojni krog. Po tem lahko znova vlagamo neokužene krape.

Povzročitelje vrtočlavo in vnetja ribjega mehurja krapov ter tudi nekatere druge zajedavce iz skupine *Myxozoa* lahko z živimi črvi *T. tubifex*, s katerimi hranimo akvarijske ribe, zanesemo v akvarij. Zato se v akvaristiki izogibamo hranjenju rib z živo hrano. Če pa ribe zbolijo, takoj pomislimo na morebitne »krivce«.

Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.

Literatura

Beauchamp, KA in sod. (2006). The effect of cohabitation of *Tubifex tubifex* (*Oligochaeta: Tubificidae*) populations on infection to *Myxobolus cerebralis* (*Myxozoa: Myxobolidae*). *Journal of Invertebrate Pathology* 91: 1–8.

Brinkhurst, RO. (1996). On the role of tubificid oligochaetes in relation to fish disease with special reference to the myxozoa. *Annual Review of Fish Diseases* 6: 29–40.

Jenčič, V. (2012). Zajedavske bolezni rib. 2. del. (2012). Vrtočlavo postrvi. *Ribič* 1/2: 3

Jenčič, V. (2012). Zajedavske bolezni rib 4. del. (2012). Vnetje ribjega mehurja krapov in nekatere druge zajedavske bolezni, ki jih povzročajo miksozoji. *Ribič* 5: 12–122.

Molnar, K., El-Mansy, A., Székely, Cs, Baska, F. (1999). Experimental identification of the actinosporian stage of *Sphaerospora renicola* Dykova & Lom 1982 (*Myxosporidia*) in oligochaete alternate hosts. *Journal of Fish Diseases* 22: 143–153.

RD METLIKA JE PRAZNOVALA 60-LETNICO DELOVANJA

Bogatejši za prenovljene društvene prostore

Čprav je bila RD Metlika ustanovljena 4. februarja 1956, smo ribiči 60-letnico praznovali na slavnostni seji šele letošnjo zadnjo februarso nedeljo.

Na svoji prehojeni poti so bili po drugi svetovni vojni belokranjski ribiči združeni v ribiški zadrugi s sedežem v Črnomlju. Zadruga je skrbela za ribji življenjski prostor v belokranjskih vodah ter za red med člani, saj je bilo pri ribolovu, še posebno v Kolpi, prva povojna leta veliko nereda.

Ribiška zadruga se je v petdesetih letih razcepila v dve samostojni ribiški družini: črnomaljsko in metliško. RD Metlika, katere prvi starešina je bil Anton Lovšin, je ob ustanovitvi štela petnajst članov. Članstvo se je večalo do leta 1985, ko je družina štela 284 članov. Takrat se je zmanjšalo na 111 članov, glavni razlog pa je bila zastrupitev voda s PCB, zlasti Krupe in Lahinje, v katero se je izlivala.

Zdaj RD Metlika šteje 83 članov, od tega tri častne in petnajst mladih. Družina upravlja slabih 80 ha vodnih površin v metliškem okolišju, in sicer Kolpo od jezca pri Krasincu do izliva Kamenice, Krupo od izvira do izliva v Lahinjo, Lahinjo od Vranovičev do izliva v Kolpo ter ribnika v Prilozju.

V zadnjih petih letih smo uredili pisarniške prostore v brunarici pri ribnikih Prilozje, kjer smo skupaj z metliško občino zgradili tudi nove sanitarije, prilagojene invalidom, za kar nam je Društvo invalidov Metlika podelilo listino invalidom prijazen objekt. Prejeli smo tudi bronasto priznanje za urejenost okolice doma in ribnikov, ki sta nam ga podelila Turistično društvo Vigred Metlika in Občina Metlika. Leta 2015 smo začeli prenavljati ribiško kočjo za člane družine, v kateri potekajo društvena srečanja, izobraževanja in podobno. Lani smo jo poimenovali Ribiška kočja Franca Polanca.

Žal pa se v naši družini ne moremo izogniti panelni ograji ob Kolpi, ki daje občutek, kot bi bila Kolpa zaklenjena. Omejen dostop do reke imamo tudi na Primostku, kjer so uredili letovišče Big Berry. Lahinja in Kolpa, ki sta bili nekdanj polni rib, sta zdaj osiromašeni, med drugim zaradi nelegalnega ribolova ter čezmernega števila ribojedih ptic.

Vendar pa se lahko pohvalimo tudi

Mladi člani RD Metlika, ki so na slavnostni seji prejeli priznanja, z mentorjem Robertom Šoštarjem in s predsednico RD Metlika Vesno Doltar. (Foto: M. B. - J., Dolenjski list)

z uspehi: razvili smo tekmovalni šport v kategoriji članov, članic, mladincev, delovnih invalidov in paraplegikov. Zadovoljni smo, da nam je uspelo oživiti tudi ribolovni turizem.

Ob našem jubileju smo si naložili težko nalogo, da bomo v družino vključili čim več novih članov, predvsem mladih. Ob tem smo poudarili, da je ribolov v Kolpi in Lahinji kljub zapisanemu lahko še kako privlačen, saj v teh belokranjskih rekah živi veliko kapitalnih somov, dolgih dva metra in več.

Na naši slavnostni seji smo za služnim članom podelili priznanja RD Metlika, jubilejne listine za dolgoletno članstvo in rede za ribiške za-sluge RZS. Od slednje smo prejeli jubilejno listino ob 60-letnici delovanja.

Vesna Doltar

Prenovljena ribiška kočja ob ribnikih v Prilozju (foto: I. Holy)

Pod skoraj 30 m visoko steno izvira reka Krupa. V njenem kraškem zaledju je tovarna Iskra iz Semic oblagala odpadne kondenzatorje, v katerih so težko razgradljivi poliklorirani bifenili (PCB), ki še vedno pronicajo in zastrupljajo reko. (Foto: I. Holy)

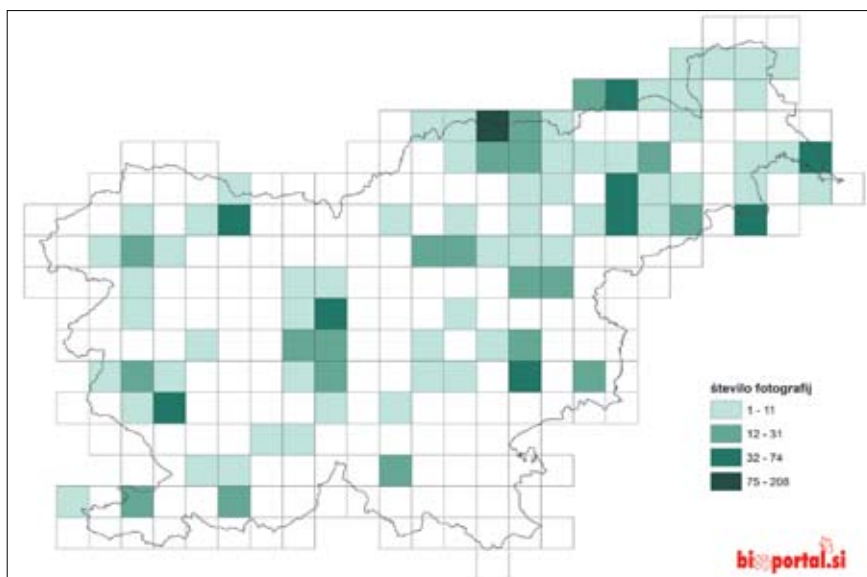
PROJEKT UJEMITE NARAVO!

Zbirka podatkov je vse bogatejša

Ribolovna sezona se bo začela vsak hip, nekateri pa tudi pozimi niste sedeli križem rok. Posredovali ste nam že marsikatero zanimivo fotografijo ribe, potočnega raka ali školjke letošnje zime. Drugi ste dodobra pregledali svoje fotografske arhive in nam poslali veliko zanimivega materiala iz prejšnjih let. Sedaj vas želimo spomniti, da za novo sezono poleg ribiških palic in drugih nepogrešljivih pripomočkov za ribolov pripravite tudi vaše pametne telefone ali fotoaparate. Zabeležite si svoje ulove in opažanja in jih, da ne bi šli v pozabo, posredujte za projekt Ujemite naravo!

V projektu *Ujemite naravo!* smo doslej zbrali več kot 1.250 fotografij, ki jih je prispevalo 52 avtorjev. S fotografij smo doslej razbrali podatke za 55 vrst rib, pet vrst potočnih rakov in sedem vrst školjk. Poleg podatkov za ciljne skupine smo zbrali tudi podatke o nekaterih drugih skupinah (npr. sesalci, ptice, plazilci, dvoživke, rastline – skupaj 33 vrst). Zbrani podatki so z več kot 340 lokacij po vsej Sloveniji, ki geografsko niso enakomerno razporejene. Največ fotografij ste posredovali iz zgornje in srednje Drave ter Mure. Pričakovano je nekaj več zbranih fotografij tudi iz okolice Ljubljane in Vipavske doline. Trenutno najbolj pogrešamo fotografije iz porečja Kolpe in Posočja.

Marijan Govedič,
Aleksandra Lešnik,
Igor Miličič

Pregled številčnosti zbranih fotografij (velikost kvadrata 10 × 10 km)

Navadni škržek *Unio crassus*
(foto: Miha Robar)

Kitajska brezobzka *Sinanodonta woodiana*
(foto: Marijan Govedič)

Potujoča trikotničarka *Dreissena polymorpha*
(foto: Maja Sever)

Navadni škržek je zelo ogrožen v Sloveniji, nekoč pa je bil tako pogost, da je dobil ime »navaden«. Tujerodna **kitajska brezobzka** je po drugi strani ponekod (npr. v zadrževalniku Medvedce) že pogostejša kot domorodne školjke. Predpostavljamo, da živi že v marsikaterem drugem ribniku, saj se razširja z ličinkami (glohidiji) na ribjih škrghah in vrsto prenašamo, ne da bi to sploh vedeli. Druga tujerodna vrsta školjk, za katero ste nam posredovali kar nekaj fotografij, je

potujoča trikotničarka, ki je bila doslej znana iz reke Drave in Blejskega jezera. Pred nedavnim smo izbrskali podvodni posnetek, ki dokazuje, da ta invazivna vrsta školjke že od leta 2014 živi tudi v Soboškem jezeru (Soboški kamešnici). Isto vrsto so leta 2016 našli tudi v Velenjskem jezeru in reki Paki vse do Šmartnega ob Paki. Zato bodite v Paki in nižje v Savinji še posebno pozorni na majhne školjke, ki se oprijemajo kamnov, skal ali betona.

Reka Voglajna pred utrditvijo bregov v Štoreh in potem (foto: Janko Plahuta)

Podusti pred pragom na Vuhreščici (foto: Slavko Prijatelj)

Vendar pa v projektu *Ujemite naravo!* ne zbiramo samo fotografij vrst. Posredovali ste nam številne fotografije naravnih **habitatov**, žal tudi uničenih. Posredovanje serij fotografij iz različnih časovnih obdobjij je na BioPortal zelo dobrodošlo, še posebno zato, ker ste ribiči velikokrat pozvani na interventne odlove. Takrat poleg odlova pogosto fotografirate tudi vode

pred posegom in stanje takih voda kasneje preverite tudi po posegu. Na zgornjih fotografijah je primer nove utrditve reke Voglajne pri ribiškem domu v Štoreh. Dokaz, kako je bila voda videti pred posegom, pa ni ostal zgolj v arhivu Ribiške družine Voglajna, ampak je sedaj prek BioPortala dostopen vsem. V naravi je ostalo le še stanje po posegu.

Jelševac *Astacus astacus*
(foto: Živa Bombek)

Koščak *Austropotamobius torrentium*
(foto: Martina Tekavec)

Signalni rak *Pacifastacus leniusculus*
(foto: Marijan Gaber)

Koščak je v Sloveniji pogosta vrsta potočnega raka, ki živi v številnih potokih osrednje Slovenije. Z zaskrbljenostjo pa sporočamo ugotovitve zadnjih let, da je v Sloveniji še vedno račja kuga, ki jo potrjujejo z genetskimi metodami na Veterinarski fakulteti, o čemer je v Ribiču že pisala dr. Vlasta Jenčič. Če najdete poginule rake, ki imajo večje črne razjede, jih fotografirajte in nikakor jih ne prenašajte nikamor, saj so verjetno okuženi z račjo kugo.

V Slovenskih goricah so bili jelševci nekoč zelo pogosti. Predvsem razpršena poselitev in kmetijstvo sta tamkajšnjim potokom naredila veliko škodo, zato smo iz tamkajšnjega predela Slovenije še posebno veseli fotografij katerekoli ciljne vrste projekta. Upamo le, da signalni raki še nekaj časa ne bodo kolonizirali tudi potokov v Slovenskih goricah.

Donavski potočni piškur *Eudontomyzon vladkovi* (foto: Marijan Gaber, Nejc Gros, Janko Plahuta)

Pri nas so bili nekoč piškurji tako pogosti, da so jih sulčarji vezali v »cof« kot vabo za sulca. Zdaj so piškurji pogosti le lokalno, zato je pomembna vsaka fotografija, ki nam jo lahko posredujete. Leta 2008 je piškurja takoj pod HE Vuhre uspeli fotografirati Nejc Gros, kar kaže, da so piškurji v Dravi tudi med jezovi, čeprav je verjetno, da so tam zelo redki. Strmi pritoki Drave s Pohorja in Kozjaka za piškurje niso primerni.

Donavski potočni piškur spada med piškurje, ki se ne selijo na večje razdalje. Po drsti se izležejo ličinke, ki več let živijo zarite v fini substrat. Ličinke so slepe in nimajo razvitih zob. Hranijo se tako, da z migetalkami v ustih ustvarjajo tok, s pomočjo katerega vsesajo organske delce v požiralnik. Po 4 do 6 letih se ličinke preobrazijo v odrasle osebkke, ki imajo sicer razvite zobe, a se ne hranijo več. Odrasle živali imajo tudi razvite oči. Po drsti kmalu poginejo.

Blistavec *Telestes souffia*
(foto: Igor Miličič)

Platnica *Rutilus virgo*
(foto: Slavko Prijatelj)

Podusti *Chondrostoma nasus*
(foto: Slavko Prijatelj)

V projektu najbolj pogrešamo fotografije rib, ki so povezane z ribolovom. To je sicer pričakovati pozimi, ko večina ribičev ne lovi, verjamemo pa, da imate v vašem arhivu gotovo zanimive fotografije vaših ulovov. Zelo bomo veseli, če jih boste delili z nami.

Blistavec je sicer zavarovana vrsta, vendar se, kot kaže, pogosto znajde na trnku ribičev. Fotografirajte ga, preden ga izpustite. Blistavec namreč ni zgolj »ribji drobiž«, temveč je ena bolj ogroženih ribjih vrst in precej dobra bioindikatorska vrsta, ki je zelo občutljiva za segrevanje. Ko blistavec izgine iz reke ali potoka, je to velik alarm tudi za druge vrste rib. Za blistavca je pomembna tudi velika količina čistega proda, saj se izmed vseh naših vrst rib ličinka blistavca zarine najgloblje v prod (intersticij). Da tam preživi, mora biti zadostna količina kisika. Tako so zanj razmere primerne le v čistih hladnih rekah,

brez finih sedimentov, ki se spirajo iz kmetijskih površin in zapirajo prod.

Ob zbiranju fotografij različnih vrst rib spoznamo tudi njihovo lokalno pestrost barv. Rdečkaste plavuti platnice iz zgornje Drave so tako izrazito rdeče, da bo v marsikateri knjigi o ribah treba popraviti opis vrste. Tudi to bo eden rezultatov projekta. Na BioPortalu so na enem mestu zbrane fotografije istih vrst rib, tako bo tudi pri drugih vrstah mogoče zlahka opaziti izstopajoče razlike med njimi. In to ne samo pri potočnih postrveh, za katere vsi vemo, kako se razlikujejo med posameznimi vodami.

Fotografije drsti rib so v Sloveniji redke, pogostejše so večinoma fotografije drstnih jam sulca, ki bi jih prav tako želeli imeti v projektu, a jih zaenkrat še nimamo. Fotografije drstnih jat, na primer drstna jata podusti iz Vuhrešnice, so še bolj čudovite!

Posredovali ste nam tudi fotografije selitvenih ovir. Kdaj je določen prag (ne)prehoden, ne bomo sodili, vendar so na BioPortalu fotografije le-teh dostopne vsem.

Spletna stran projekta

Vse informacije o projektu *Ujemite naravo!* si lahko ogledate na novi spletni strani Ribiške zveze Slovenije (<http://ribiska-zveza.si/projekti/projekt-ujemite-naravo>). Rezultate projekta posodablja vsak dan, tu so povezave na pomembnejše publikacije in v galeriji si lahko ogledate zadnje posredovane fotografije.

Sodelujete pri projektu s svojimi fotografijami. Čisto vsak posameznik je pomemben. Vsaka fotografija ribe, potočnega raka ali školjke, za katero veste, kje in kdaj ste jo posneli, pomembno prispeva k poznavanju razširjenosti vrste. Predvsem fotografirajte vsako ribo, ki je ne poznate! Trenutni prikazi

rezultatov ne kažejo dejanskega stanja in zastopanosti vodnega življa v naravi, zato vas vabimo, da se nam pridružite. Ali skupaj zmoremo več?

Svoje fotografije posredujte na www.bioportal.si ali nam jih pošljite po elektronski pošti (bioportal@ckff.si).

SALON V SAINT ETIENNU

Ena največjih predstavitev muharjenja doslej

Tako lahko zapišem glede na to, da sem v svojem življenju obiskal številne muharske sejme v Evropi, a je bil tokratni v Saint Etienne resnično med najboljšimi, kar sem jih videl – tako kar zadeva kakovost ponudbe kot tudi nivo obiskovalcev. V Evropi bi se lahko primerjal le še s sejmom EWF, vendar je slednji vsebinsko naravnani na neposredno predstavitev izdelovalcev muharske opreme, na sejmu v Saint Etienne pa se predstavljajo izključno trgovci.

Francija je za slovenski ribolovni turizem ena najpomembnejših držav. Tam je blizu dva milijona ribičev, od tega 300.000 muharjev. Muharjenje v Sloveniji je v Franciji zelo priljubljeno, v številnih RD so Francozi na prvem mestu med tujimi ribiči. Obisk muharjev iz Francije se veča iz leta v leto, posebno še od tedaj, ko smo se skupaj s STO začeli redno udeleževati sejmov v Parizu in Saint Etienne.

Začetek Mednarodnega salona umetnih muh in muharjenja SA.NA.M.A. v Saint Etienne sega v leto 1982. Vsako drugo leto ga organizira Club de Pêche Sportive Forey – Velay iz

Saint Etienne. Je edini specializiran muharski sejem v Franciji in eden najstarejših in najbolj cenjenih specializiranih sejmov muharjenja v Evropi. Letošnji salon je bil jubilejni, že dvajseti po vrsti, potekal pa je 25. in 26. februarja na sejmišču v Saint Etienne.

Salona smo se prvič udeležili leta 2011. Tistega leta je bila Slovenija kot država partnerica še posebno izpostavljena. Salon se širi iz leta v leto – letošnji je bil največji doslej. Na njem je sodelovalo blizu sto razstavljalcev iz Anglije, Avstrije, Belgije, Brazilije, Češke, Francije, Irske, Italije, Luksemburga, Nizozemske, Norveške, Poljske,

Slovenije, Španije, Škotske, Švice in ZDA. Letos se je kot država partnerica predstavila Irska. Sejem je v dveh dneh obiskalo približno 4.000 obiskovalcev iz Francije in tujine, kar je 15 odstotkov več kot pred dvema letoma.

Letos smo se na salonu SA.NA.M.A. predstavili že četrtič. Skupaj smo nastopili Zavod za ribištvo Slovenije, Slovenska turistična organizacija, Turizem Ljubljana ter RD Bled, Idrija in Ljubno. Na sejmu smo predstavili muharjenje v Sloveniji z novo, dopolnjeno brošuro Muharjenje v Sloveniji, ki smo jo skupaj pripravili Slovenska turistična organizacija, Ribiška zveza Slovenije in Zavod za ribištvo Slovenije, posebej pa smo predstavili še muharjenje na vodah, s katerimi upravljajo Zavod za ribištvo Slovenije ter ribiške družine Bled, Idrija in Ljubno. Informacije o možnostih muharjenja v Sloveniji smo obiskovalcem osebno posredovali predstavniki Zavoda za ribištvo Slovenije in Ribiške zveze Slovenije. Poleg promocijskega gradiva smo obiskovalcem z brošuro o turistični ponudbi Slovenije ponudili tudi širšo informacijo o Sloveniji kot zanimivem turističnem cilju. Vse publikacije so bile natisnjene v francoščini. Na razstavnem paviljonu je obiskovalcem informacije o Sloveniji kot turističnem cilju osebno posredovala predstavnica

Na sejmu v Saint Etienne smo se predstavili Zavod za ribištvo Slovenije, Slovenska turistična organizacija, Turizem Ljubljana ter RD Bled, Idrija in Ljubno.

Ocenjujemo, da je tudi letošnji nastop več kot upravičil naša pričakovanja in da lahko tudi v letošnji muharski sezoni pričakujemo v Sloveniji veliko francoskih gostov.

10. MEDNARODNI
SEJEM LOVSTVA IN RIBIŠTVA

21. - 23. 4. 2017, Gornja Radgona

www.pomurski-sejem.si

Zagledani v
naravo!

STO. Predstavili smo tudi turistično ponudbo Ljubljane, zelene prestolnica Evrope 2016.

Na razstavnem paviljonu smo za obiskovalce pripravili tudi pokušino pršuta, sira, potic ter slovenskih vin iz Goriških brd (Klet Dobrovo).

Pri organizaciji našega nastopa nam je, tako kot vsa prejšnja leta, zelo veliko pomagala častna konzulka Slovenije v Saint Etienne, dr. Tatjana Dumas – Rodica. V njeni organizaciji so naš razstavni paviljon obiskali tudi številni pomembni gostje, na čelu z ministrico za šport regije Rhône-Alpes, ki je odprla sejem, in njenimi sodelavci ter številni pomembni predstavniki turizma in političnega življenja regije. V času sejma smo imeli veliko osebnih stikov z vsemi najpomembnejšimi francoskimi agencijami, ki organizirajo muharjenje po vsem svetu. Srečali smo se tudi s pomembnimi sodelavci francoskih muharskih revij, med katerimi velja posebej omeniti srečanje z urednikom najpomembnejše muharske revije v Franciji, Pêche Mouche. Načrtujemo, da bi letos skupaj s STO organizirali obisk dveh novinarjev omenjene revije, ki bosta pripravila članek o muharjenju na naših vodah.

Zanimanje obiskovalcev za muharjenje na slovenskih vodah je bilo tudi letos izredno. Veliko obiskovalcev se je zanimalo za turistični obisk Slovenije in Ljubljane. Zanimivo je bilo, da je bilo poleg ribičev med obiskovalci tudi veliko žensk in mladine.

Ocenjujemo, da je letošnji nastop več kot upravičil naša pričakovanja in da lahko tudi v letošnji muharski sezoni pričakujemo v Sloveniji veliko francoskih gostov.

**Besedilo: Borut Jerše,
fotografiji:
Renata Strelec**

MEDNARODNI SEJEM LOVSTVA IN RIBIŠTVA, GORNJA RADGONA, 21. DO 23. APRIL

Poudarek na lovu plenilk

Letos Mednarodni sejem lovstva in ribištva slavi desetletnico. Od 21. do 23. aprila bo namreč potekal jubilejni, deseti sejem. Začetek sega v leto 2003, ko je Pomurski sejem v Gornji Radgoni organiziral prvi mednarodni sejem lovstva in ribištva LOV. Od vsega začetka na njem sodeluje Ribiška zveza Slovenije, in sicer pri oblikovanju njegove vsebine pa tudi kot ena od njegovih partneric. Na njen predlog so organizatorji na letošnjem sejmu prvič oblikovali ribolov kot zaokroženo samostojno predstavitev.

RZS se je letos odločila, da bo namenila poudarek ribolovu krapovcev in plenilk. V sodelovanju z RD Bled, Celje, Kočevje, Maribor, Pesnica, Radgona, Renče in Voglajna bo predstavila možnosti ribolova na naših rekah in jezerih. K sodelovanju so povabili tudi Hrvaško ribiško zvezo, ki bo predstavila ribolov krapovcev in plenilk na Dravi, Šumbarju in Rakitju, Mišel Zadravec pa na Madžarskem Sanjskem jezeru. Za obiskovalce bo na voljo prospekt s podatki o ribolovu na vseh navedenih vodah. Obiskovalcem bo na voljo tudi prospekt o pripravi ribjih jedi iz krapov. Druga tema, ki jo bo izpostavila RZS, bo projekt Ujemite naravo!, ki poteka v sodelovanju s Centrom za kartografijo favne in flore, v okviru programa nevladnih organizacij, ki delujejo na področju varovanja okolja, sofinancira pa ga Ministrstvo za okolje in prostor.

RZS bo obiskovalcem predstavila »ribolov na suhem« – kasting, RD Maribor bo tudi letos pripravila ribje jedi iz krapov in drugih sladkovodnih rib.

Svoje sejemske aktivnosti bo RZS predstavila na novinarski konferenci na dan odprtja v petek, 21. aprila, ob 9. uri v konferenčni dvorani sejmišča. Na sejmu bo na voljo pestra izbira opreme, pripomočkov, oblačil in obutve za ribiče, terenska vozila ter vse tisto, kar potrebujejo ljubitelji dejavnosti v neokrnjeni naravi. Sodelavci krovne slovenske ribiške organizacije bodo razgrnili projekt *Ohranimo Muro*. RD Gornja Radgona je pripravila tekmovanje mladih ribičev v kastingu za pokal sejma RIBOLOV. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS, sektor za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo ter Center za promocijo in pospeševanje športnega ribolova in ribiškega turizma Racocon, d. o. o., bodo v okviru *Operativnega programa za razvoj ribištva* prikazali ribogojstvo s pripravo in pokušnjo ribjih jedi. Racocon, d. o. o., bo promoviral projekt *Slovenski ribiški produkt*. Potekali bodo prikazi vezanja muh in terenskih vozil ter tekmovanje v kuhanju ribje čorbe.

Prireditve po koledarju in urniku

Vsak dan od 9. do 17. ure:

- predstavitev slovenskega ribogojstva s poskušnjo ribjih jedi: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS, Racocon, d. o. o. – hala A
- projekt *Slovenski ribiški produkt*: Racocon, d. o. o. – hala A
- predstavitev terenskih vozil: Društva A.R.O.
- predstavitev s strokovnim komentarjem – zunaj pred halo A1
- slikarska razstava Ustvarjalnega društva Art klub 7 z naslovom *Divji svet narave*
- nastopi lovskih rogistov in pevskih zborov – prireditveni oder
- predstavitev puškarskega poklica: Puškarstvo Skobir – hala A
- streljanje z lokom. Vreček Agro, d. o. o. – hala A
- simulacija streljanja scatt z zračnim orožjem: Strelska zveza Slovenije – hala A

Petek

9.00: novinarska konferenca Ribiške zveze Slovenije – konferenčna dvorana
10.00: svečano odprtje sejma

Sobota

9.00–16.00: državna razstava psov vseh lovskih pasem – CAC v organizaciji Lovskega kinološkega društva Maribor in Kinološke zveze Slovenije – hala C

Nedelja

9.00 – 15.00: tekmovanje v kuhanju ribje čorbe, lovskega golaža in gobove juhe v organizaciji Pomurskega sejma, LZS, RZS in Racocon – zunaj pred halo A1
11.00 – 13.00: predstavitev športne kinologije z različnimi disciplinami v organizaciji Kinološke zveze Slovenije – zunanji prireditveni prostor
15.00 – 15.30: podelitev priznanj *Slovenski ribiški produkt*: prireditveni oder
15.30 – 16.00: podelitev nagrad ocenjevanja divjačinskih salam – prireditveni oder
16.00: podelitev priznanj tekmovanja v kuhanju ribje čorbe, lovskega golaža in gobove juhe – prireditveni oder

Ob sejmu lov bosta potekala **Naturo**, četrti Mednarodni sejem aktivnosti in oddiha v naravi, ter mednarodna razstava starodobnikov Avto-moto klasika.

Naturo bo povezoval ponudnike trajnostno usmerjenega turizma in ljubitelje aktivnega preživljanja prostega časa v naravi. Obiskovalci bodo lahko dobili informacije in ideje za pohodniški ali kolesarski potep, planinsko ali tekaško turo, vadbe za telo in duha. Pestra bo regionalna kulinarčna ponudba, privlačne bodo dinamične predstavitve rekreacije v naravi.

Mednarodna razstava starodobnikov Avto-moto klasika, prireditve razstavnega in prodajnega značaja, je posvečena vsem vrstam starodobnega transporta in starodobne tehnike. Organizira jo SVS – Zveza slovenskih društev ljubiteljev starodobnih vozil v sodelovanju s Pomurskim sejmom.

Organizator si pridržuje pravico do morebitnih sprememb. Več informacij: www.pomurski-sejem.si

Miran Mate

MUHARJENJE NA RADOVNI

V ledeno mrzli vodi

Na začetku sušca smo končno le dočakali novo muharsko sezono. Vstop v tretji mesec sploh ni bil tako suh, kot bi sklepali iz njegovega, ušesom prijetnega izvirnega slovenskega imena. Tudi odprtje letošnje sezone nam je namreč postreglo s povišanimi vodostaji rek, ki so marsikateremu muharju prekržali načrte. Izbor med že tako majhnim številom revirjev, kjer lahko marca namakamo umetne muhe, se je še skrčil. Po obilnem dežju, ki smo ga bili deležni zadnje dni v februarju, je narasel tudi pretok Radovne. Žalostjo smo gledali številke, ki so nakazovale skokovito naraščanje njenega vodostaja. Toda trend se je nenadoma obrnil in stanje je čez noč postalo idealno. Ni nam bilo treba dvakrat reči – gremo ličinkarit v ledeno mrzlo vodo!

Presneto dobro vemo, da zgodnji spomladanski ribolov nikoli ni bil kaj prida bogat, zlasti ne na visoki nadmorski višini in v neprizanesljivem objemu Alp. Toda naša muharska kriza je po dolgi zimi mirovanja terjala svoj davek. Vročično smo pričakali novo sezono »perjaničarjenja« in odločeni smo bili, da nas ne bo ustavila malenkost v obliki nizkih vodnih temperatur. Srečni kot že dolgo ne smo pripravili opremo, z umetnimi muhami napolnjene škatlice in do visokega sijaja očiščene muharice. Pa kaj potem, če ribe ne bodo prijemale, pomembno je le, da je vodostaj ribolovu prijazen!

Radovna smo poznali samo iz fotografij in ribiških katalogov. V naših mislih je bila alpska lepota vedno nekaj posebnega. Deloma smo to mnenje pripisali slovesu, da na njej ni ravno enostavno loviti, deloma pa razmeroma visoki ceni dnevne dovolilnice, ki je bila pred leti za naš standard še nekoliko težje dosegljiva. Skratka, Radovna se nam je zdela skorajda bajeslovna.

Njene vode izvirajo visoko v dolinah med Pokljuko in Mežaklo, se razlivajo čez snežno bela prodišča, ostanek nekdanjega ledenika, in oblikujejo dih jemajoče tolmune zelenkastih odtenkov. V tišini gozdov Triglavskega narodnega parka je predah ob šumeči Radovni razkošno doživetje. Pod njenimi plahnečimi valovi prežijo šarenke in domorodne potočne postrvi. Njihov ribolov je verjetno najuspešnejši poleti, ko je voda toplejša in so ribe živahnejše. Takrat vsa dolina, ki v hladu sicer počiva okoli šest mesecev na leto, kar vrvi od življenja. Bi mar morali z muharjenjem na Radovni počakati na maj? Nak! Zvok švigajoče muharske vrvice, šumenje samotne reke in čofotanje zapete rib(ice) je dovolj za spokojnost naših nemirnih duš. Četudi v vodi, ki nima več kot 4 °C.

Podatki o revirju

Z zgornjim tokom Radovne, kjer smo lovili, upravljajo v Zavodu za ribištvo Slovenije (ZZRS). Odsek se razteza od mostu pri spomeniku v Srednji Radovni do Soteske Vintgar. Radovna je lovna tudi nižje. S spodnjim delom, ki poteka od elektrarne pod slapom Šum do sotočja s Savo Dolinko, gospodarijo v RD Jesenice. Dolžina zgornjega revirja je dobrih 10 km, kar je nemara dovolj za celotdenski ribolov, ne le enodnevnega. Ribolovnih koticov je ogromno, a bodo imeli muharji kolikor toliko miru le spomladi in jeseni. Poleti je reka zanimiva za kopalce in

Radovna izvira visoko v dolinah med Pokljuko in Mežaklo.

druge narave željne obiskovalce vzhodnih Julijskih Alp.

Radovna ni velika. V povprečju meri okoli 10 m v širino, na nekaterih mestih se še zoži, spet drugje pa razširi in ustvarja prostrana prodišča. Z globino od 0,5 do dobrih 2 metrov nudi dovolj zavetja za potočne postrvi in šarenke. Reko poseljujejo tudi druge ribe vrste, ki pa za ribolov niso tako zelo zanimive in jih bomo na tem mestu izpustili.

Pretok vode, ki je za ribolov na Radovni najprimernejši, je okoli 3 m³/s. Med našim obiskom je bil 5,5 (gledali smo podatke samodejne hidrološke postaje Podhom, ki je dostopna na arso.gov.si/vode/podatki/stanje_voda

Eno pomembnejših izhodišč za ribolov je most v vasi Krnica, ki nudi razkošen pogled na manjši jez in zelenomodro Radovno. Na prvi pogled je voda prazna, po nekaj sekundah pa bo ostro ribiško oko, vajeno opazovanja podvodnega gibanja in senc, opazilo številne postrvi.

Za ribolov je Radovna verjetno najlepša v svojem zgornjem toku. Sledov civilizacije je tam malo, globine njenih turkiznih tolmunov pa nudijo zavetje domorodnim potočnicam in šarenkam.

V globljih predelih reke so se skrivale vložene šarenke, ki so v dolžino merile do okoli 40 cm. Na izteku smo opazili njihove manjše sestrice in sem in tja kakšno urno potočnico.

Drobna lakomnica je bila prva riba, ki smo jo uspeli prenetati po dolgi in mrzli zimi. Poglejte čudovito belo obrobjeno trebušno in predrepro plavut!

V mavrične barve odeta šarenka. Takšen ulov je na Radovni nekaj vsakdanjega. Čas pogostejših prijemov večjih potočnih postrvi bo prišel, ko se bo nekoliko dvignila temperatura vode.

[samodejne.html](#)). Ocena najprimernejšega pretoka je sicer sila nevhaležno delo; nekomu ustreza nižji vodostaj, drugi pa raje ribari v kalnem.

Kupimo lahko dve vrsti dnevnih ribolovnih dovolilnic: prva je za način *ujemi in spusti*, ki stane 39 EUR, druga pa za način *ujemi in vzemi*, ki stane 50 EUR. Slednja dovoljuje dnevni uplen treh salmonidov, od katerih je lahko samo ena potočna postrv. Dovoljen je uplen le enega salmonida, ki je daljši od 50 cm. Potočno postrv, ki ima najmanjšo mero 30 cm, lahko lovimo od 1. marca do 30. septembra. Šarenka nima najmanjše lovne mere, lovimo pa jo lahko še dva meseca dlje, in sicer do konca novembra.

Dovoljeno je le muharjenje z eno umetno muho in trnkom enojčkom brez zalusti. Uporaba dodatne obtežitve na laksu je prepovedana.

Dostop do revirja je razmeroma enostaven. Svetujemo vam, da peljete skozi Bled in proti vasi Zgornje Gorje. S ceste proti Pokljuki nato zavijete proti vasi Krnica (to lahko storite že prej in se usmerite proti Grabčam ali Spodnjim Gorjam). Avtomobile parkirajte na primernih mestih. Vedno imejte v mislih, da ste na območju Triglavskega narodnega parka. Pravila obnašanja so tam še strožja kot drugod!

Muharjenje na Radovni

Ko smo ob prihodu v Zgornje Gorje iz avta ujeli barvni odtенок oddaljene Radovne, smo začutili, da bo začetek sezone, z ujeto ribo ali brez nje, sijajen. Glede na zelenilo, ki so ga odsevale globine te alpske rečice, smo vedeli, da je vodostaj skorajda odlični.

Z ribolovom smo začeli v bližini mostu v vasi Krnica, tik pod manjšim jezom. Radovna je tam primerno široka in globoka, pogled z mostu pa je razkril tudi, da je bogata s postrvmi. Upali smo le, da niso preveč plašne. Za odprtje muharske sezone si vedno zaželimo lahкотen ribolov. Časa za plazenje ter modrovanje glede predložkov suhih muh in izjemno realističnih posnetkov ličink bo med sezono še dovolj.

Za začetek smo pripravili povsem nove muharice, razreda #4 in dolžine 9 oziroma 10 čevljev. Zavaljo natančnejših metov smo izbrali nekoliko trše muharice s hitrejšo akcijo. Na predvrvcu smo navezali trnico, debeline 0,14 mm, na koncu katere je po nekaj trenutkih prepletanja bolj ali manj spretnih prstov obvisel droben posnetek ličinke na

Ocenjevalni list

Revirje ocenjujemo tako, da vsako izmed sedmih kategorij ocenimo z oceno od 1 do 6. Kategorije so ustrezno ovrednotene, kar pomeni, da sta npr. čistoča vode ali ribja populacija pomembnejši kategoriji kot možnost parkiranja ali dostop do vode.

Vodotok: Reka Radovna
Revir: Od mostu pri spomeniku v Srednji Radovni do Soteske Vintgar, brez pritokov
Upravljalvec: ZZRS

Kategorije in vrednost (faktor)	Obrazložitev kategorije	Ocena od 1 do 6	Rezultat (zvezdice)
Kakovost vode 0,20	Čistost vode in okolice vodotoka. Splošna senzorična ocena.	6,0	1,2000
Pestrost ribolova 0,10	Ali je na revirju primeren ribolov za začetnike in izkušene ribiče. Pestrost vodotoka s stališča načina ribolova.	3,0	0,3000
Cena dovolilnice 0,10	Ocena razmerja med kakovostjo ribolova in ceno dnevne dovolilnice.	3,0	0,3000
Ribja populacija 0,30	Možnost ribolova več ribjih vrst v različnih letnih časih.	4,0	1,2000
Pristop do vode 0,075	Zaraščenost vodotoka, udobnost pri ribolovu (metanje).	4,5	0,3375
Dostop do revirja 0,075	Prometna povezanost, možnost primerne parkiranja.	4,0	0,3000
Ocena upravljalca 0,15	Dostopnost do pomembnih informacij, odzivnost informacij, odzivnost in prijaznost upravljalca.	5,5	0,8250
		30 točk	4,4625 zvezdice

Obetavnim odsekom smo se najprej previdno približali in jih skrbno opazovali. Nato smo jih preloveli z različnimi posnetki ličink v naravnih tonih. S suhimi muhami smo poskusili, ko je reko obsijalo sonce.

Muharsko tihožitje na obrobju Triglavskega narodnega parka.

Med ostanki jesenskega listja in z mahom obraslimi mrzlimi skalami teče kristalno bistra Radovna. Kot iz pravljice, mar ne?

»Kljub sledovom boja na koži si čudovita. Sedaj pa odplavaj nazaj nad beli prodec ...«

našega drobcenega raja. Ne zamenjamo ga za noben trendovski pogled na prepoteno Florido ali še tako dobro plačano službo v londonskem Cityju.

Vtisi

Ne moremo trditi, da smo ob nedavnem obisku Radovne zaradi ulova »porcijskih vloženk« od veselja lomili drage ribiške palice. A bili smo zadovoljni, posebno še zaradi nepopisno lepe naravne okolice, ki nas je obdajala. Pri ocenjevanju revirja smo odlično oceno pripisali kakovosti vode, zelo dobre ocene pa pristopu do vode in oceni upravljavca. Revir je tako dobil 30 točk (od 42 mogočih)

Med ribolovom smo se zanašali na različne posnetke ličink, najraje na takšne, ki podrobneje posnemajo neko zgodnejšo fazo razvoja določene žuželke. Umetna muha na fotografiji je poskus posnemanja pupe šaša.

S suhimi muhami nismo bili kaj prida uspešni. Jasno, če pa se ribe niso dvigale h gladini! Le sem in tja je pobrala kakšna šarenka, njo smo »pretentali« s takšnimi ali podobnimi večjimi posnetki ločnic. Na fotografiji je pesnetek ločnice iz smine dlake (*angl.* Elk Hair Caddis).

Brez »šalabajzarske« izvedbe dobrega starega zajčjega ušesa (*angl.* Hare's Ear) spomladi pač ni mogoče.

kosirniku, velikosti #14. V hladno vodo smo dali hladiti še steklenico roseja in muharjenje se je lahko začelo.

Nekaj minut poprej smo z mostu opazovali ribe, za katere smo menili, da so šarenke. Zapomnili smo si njihove položaje v strugi, nato pa smo jim muhe ponudili neposredno pred nos. Prvi prijem v letošnji sezoni je bil močan in na koncu laska je obvisela drobna pisana šarenka. Lesketajoče mavrične barve so ji krasile telo, kot bi bilo posuto s tisoči dragocenih kamnov. Hitro smo jo osvobodili brez zalustnika in ponovili met. Znova prijem in šarenka – nekaj trenutkov kasneje smo ji namerili 39 cm –, se je trikrat silovito pognala v zrak. Zvok čofotanja se je odbijal od konstrukcije mostu in se stapljal s šumom vode, ki se je izgubljala v bleščeco peno pod slapom. V slabi uri, ki je sledila, smo ujeli še kar nekaj ameriških lepotic podobne velikosti.

Na tistem mestu smo se dobro nalovili. Ker

smo ocenili, da je bilo »špikanja« dovolj, smo se pomaknili nad jez. Obiskal nas je ribiški čuvaj in nam prijazno svetoval glede izbire umetnih muh. Pri tem je potrdil naš izbor, ki smo si ga pripravili pred začetkom ribolova: realistični posnetki ličink, srednje velika zajčja ušesa in večje suhe muhe z uvezanimi šopi srnine dlake. Zelo smo si želeli ujeti tudi kakšno večjo potočnico, kar nam tisti dan žal ni uspelo. Prijemali so le biserčki do slabih 20 cm v dolžino, večji primerki pa so čakali na toplejše dni (ali pa jih enostavno nismo znali ujeti). Med občudovanjem reke ter okoliških naravnih lepot in občasni ulovi šarenk smo prehodili dober kilometer poti ob Radovni. Ob reki so dehtele zaplate teloha, na prisojnih pobočjih se je košatilo rožnato resje.

Na poti k izhodišču smo se znova ustavili pri mostu v Krnici. Iz kristalno bistré vode smo potegnili lepo ohlajeno steklenico vina in si ga privoščili kar tam, sredi koščka

in zelo dobro končno oceno 4,4625 zvezdice (od 6 mogočih).

Dnevi se daljšajo in celo v ledeno mrzlih alpskih rečicah je voda vsak dan malce toplejša. Če vam to dopušča stanje na vašem bančnem računu, si privoščite ribolovno dovolilnico za Radovno in se vsaj za kakšen sončen dan odpravite na ta prelep gorski biser. Lovili boste bolje od nas, ki smo se ob bregovih zeleno modre lepote smukali že na začetku marca. Ribe so bile vse trde od mraza, zato smo v nekaj urah, kolikor smo jih imeli na voljo, ulovili le manjše potočnice in srednje velike modre lepote šarenke. Pa nič za to, saj vemo, kaj nas na Radovni čaka poleti. Višje po toku v Srednji Radovni in nižje v manjši grapi blizu slavnega Vintgarja so skriti kotički, kjer kraljujejo cele jate domorodnih potočnic. V povprečju merijo od 20 do 40 cm, krasijo pa jih rubinasto rdeče pegice in slamnato rumenkast trebušček. Prelesti, zaradi katerih se spleča k Radovni vračati vedno znova.

Jure Ušeničnik

PTUJ

Začetek ribolovne sezone in perspektive ribiškega turizma na Ptujskem

Ptujski ribiški okoliš obsega porečje reke Drave s pritoki in stoječe vode v obliki ribnikov in gramoznic. Za pridobljene pravice iz koncesijske pogodbe, ki smo jih s podpisom pridobili za obdobje trideset let, plačujemo koncesijske dajatve. Tekoče vode so v vse slabšem stanju z ribjim staležem, kar se še posebno odraža v reki Dravi. Za klasičen ribolov je med mladimi vse manj zanimanja. V zadnjih desetih letih ribiči ugotavljamo zmanjševanje staleža rib v prejšnjih letih dobro zastopanih rib, kot so podust, mrena, linj, ogrica, smuč, ščuka, rdečeoka.

Ribolovna sezona se za ribiče začne s 1. aprilom z ribolovom v stoječih vodah RD Ptuj. To so obnovljeni ribniki v Rogoznici, Ptujsko jezero in gramoznica Tržec. Ribnik v Rogoznici je lepo urejen ter dostopen za vse ribiče in turiste, ki želijo preživeti prijetne ure v naravi. Ribolov je namenjen tistim, ki bi ujeto ribo želeli vzeti s seboj. V ribniku lahko ujamejo krapa, ščuko, smuča srebrnega koreslja. V drugem ribniku pa lahko preživijo dan in se sprostijo ob ribolovu *ujemi in spusti*. Prostor ob ribniku lahko zainteresirani izkoristijo za preživetje s prijatelji in znanci v naravi. V ribiškem domu in ob njem pa nudimo prostore za druženje večjih in manjših skupin.

Drugi vrhunec ribiške sezone se začne s 1. majem, ko se začne ribolov na ščuko, ki pomeni posebno trofejo za ribiče. Lov ščuk je odprt v ribnikih Rogoznica in Dravi s pritoki, s poudarkom na ribolovu v Ptujskem jezeru. Prav ribolov v Ptujskem jezeru je velik izziv

za ribiški turizem na Ptujju. V jezeru je veliko kapitalnih somov, krapov, ščuk, ploščičev in amurjev. To so ribe, ki v svetu vzbujajo veliko zanimanje za način ribolova *ujemi in spusti*. Ta vrsta ribolova je v nekaterih evropskih državah najbolj privlačna in zanimiva turistična ponudba za domače in tuje ribiče. Države, kot so Španija, Hrvaška, Anglija, Italija ..., imajo veliko vodá, namenjenih temu načinu ribolova in privabljajo veliko ribičev – turistov od vsepovsod. Ribiči ribe ne uplenijo, ampak ulov le dokumentirajo in ribo spustijo nazaj v vodo. Za takšno vrsto ribolova imamo ptujski ribiči možnosti tudi v ribnikih Rogoznica, gramoznici Tržec. V gramoznici Tržec in ribniku Rogoznica se je sistem ribolova *ujemi in spusti* izredno izkazal. Še večje možnosti za takšen ribolov imamo na Ptujskem jezeru, ki je kljub zanimanju med domačimi in tujimi turisti v tem času zelo malo izkoriščeno. Kot je že zapisano, v njem živijo ribe, ki po velikosti presegajo

tudi dva metra in tehtajo krepko več kot sto kilogramov. Tukaj prepoznavamo možnosti razvoja ribiškega turizma, čemur bomo v prihodnosti namenili več pozornosti. Postavljenega cilja pa ribiči ne bomo mogli uresničiti sami. Od ribiškega turizma nimamo koristi le mi, marveč posredno tudi širša družbena skupnost, zato bomo k temu projektu skušali pritegniti Mestno občino Ptuj, Javni zavod za turizem, Turistično društvo Ptuj in druga društva, katerih dejavnosti so neposredno povezane s Ptujskim jezerom.

Zaradi zaskrbljujočega stanja razmnoževanja rib v Ptujskem jezeru smo ptujski ribiči v novi ribiškojivni načrt umestili tudi spremljanje rib in preostalega življa v Ptujskem jezeru. Na opazovalnicah bomo spremljali selitev različnih vrst rib, omogočili pa bi tudi opazovanje s podvodnim sonarjem.

Ribolova na jezeru si ne predstavljamo brez starih čolnov – »ranc«, ki so kot tradicionalna plovila zanimivost za turiste, za ribiče pa nujen pripomoček za lov na jezeru in prevoz do opazovalnic in ribolovnih mest. Z njihovo pomočjo bomo tudi nadzirali spoštovanje ribolovnih pravil ter spremljali selitev in drst rib.

Posebne naloge nas čakajo pri promociji turistične ponudbe v okviru prireditve *Festival Drava*. Ob tej priložnosti bomo predstavili perspektive ribiškega turizma na Ptujskem jezeru, kjer bomo predstavili ribolov *ujemi in spusti* in druge vrste ribolova. Ob ribniku v Rogoznici bomo skupaj s ptujskimi osnovnimi šolami pripravili malo šolo ribolova za zainteresirane osnovnošolce.

V aprilu se začne sezona ribiških tekmovalj v lovu rib s plovcem. Ptujski ribiči se udeležujemo državnih prvenstev z dvema članskim ekipama in eno veteransko, ki je v bila v zadnjih dveh letih državna prvakinja. Člani – veterani pa so s svojimi uvrstitvami na državnem prvenstvu vsakoletni redni člani državne reprezentance v lovu rib s plovcem, ki se udeležuje svetovnega prvenstva.

Stanko Žitnik

Neokrnjena narava gramoznice Tržec

Hvala za krape

Savo sem nekajkrat obiskal tudi v februarju. Večkrat kot po navadi sem menjal ribolovna mesta in na tak način poskušal najti ribe. Povsod sem se zadržal kako uro ali dve, vabe nekajkrat premetal, potem pa se preselil drugam.

Spomnil sem se vseh predelov, na katerih sem bil v preteklosti uspešen in so bila bolj ali manj radodarna z ribami. Lovil sem na različne načine: nekaj časa na vabo, nepremično ležečo na dnu, občasno pa sem jo namerno pustil, da se je kotalila po dnu. Kar nekaj energije in časa sem porabil, da sem jo »prekotalil« po večjem delu dosegljivega vodotoka v upanju, da se bo kakšna mrena le odločila za prijem.

Kotaljenje po Savi

Pravzaprav bi se tega moral domisliti že prej. Dobršen del januarja so bile vode tako nizke in bistre, da sem lahko videl skoraj vsaj kamen na dnu, pa tudi nevarne skale in druge ovire, za katere se pri kotaljenju lahko zapne trnek oz. naveza. Po nekaj bolj ali manj neuspešnih »statičnih« ribolovih v takšnih razmerah sem se tokrat odločil za nekaj bolj dinamičnega. Razmere na vodi so se sicer konec januarja in v začetku februarja spremenile, a ne pretirano. Visoke vode kot posledica dežja in taljenja pred tem zapadlega snega so odtekle, stanje rek se je vrnilo na skorajda tisto raven kot pred tem. Voda je bila sicer še vedno nekoliko povišana in malenkost kalna, kar pa se je v dneh, ki sem jih prebil na Savi, spremenilo v toliko, da je bila voda na moj zadnji dan ribolova znova povsem bistra in nizka.

V takšnih razmerah sem med drugim poskušal poiskati ribe na bolj dinamičen način in ne zgolj čakati nanje v upanju, da sem vabo postavil na mesto v vodi, kjer dejansko so ribe. Lov na kotalečo se vabo je poleg lova rib s plovcem »na vožnjo« ena učinkovitejših metod, s katero lahko obdelamo širše območje reke. Na tak način je mogoče ujeti večino rib, posebno pa je ta metoda namenjena mrenam, ki se vabi, ki jo tok prinese naravnost pod usta, praviloma ne morejo upreti, ker so oportunistke in zgrabijo ponujeno priložnost.

Metodo kotaleče vabe mi je pred mnogimi leti predstavil nek ribič, ki je nekaj časa iz primerne razdalje opazoval moje neuspešne zatege pri lovu na dnu, potem pa pristopil in mi po kratkem razgovoru predlagal, naj poskusi še sam. Seveda sem bil takoj za in mu podal svojo palico. Navezo z vabo (kruh) je vrgel malenkost gorvodno in počakal, da se je potopila na dno. Potem je odprl

preklopnico na kolescu in prijel laks v prsti. Čez čas je vrh palice povzdignil in pri tem ravno toliko dvignil navezo od dna, da jo je rečni tok zanesel nekoliko nižje, čemur sta sledila prijem in zakrivljena palica, manjša mrena pa se je hitro znašla v podmetalki. Ko mi je razložil postopek, sem poskusil še sam in že v prvo uspel ujeti mreno. Moj nesojeni mentor je za tem odšel, jaz pa sem z novimi spoznanji ujel še nekaj rib. Realiziral sem večino prijemov, ki sem jih začutil prek laksa, ki sem ga držal v roki, še preden se je karkoli pokazalo na palici. Potem sem na tak način uspešno lovil še velikokrat, zadnja leta pa se z

Laks je zdržal vse pobege, trnek pa ostal v ustih lepega luskinarja. Po nekajminutnem boju se je vdal in na blazini za odpenjanje poziral na savskem bregu.

njim nisem več kaj dosti ukvarjal. Najbrž je temu botrovalo moje navdušenje nad krmilniki in bojliji.

Za kotaljenje je mogoče uporabiti vabe, kot so kosi raznovrstnih klobas, siri, testo in podobno. Tokrat sem pripravil mesni narezek, za rezervo pa še nekaj testa. Vabo lahko na trnek nastavimo neposredno ali pa na lasek. Lov s kotaljenjem vabe po dnu, pri katerem je le-ta postavljena na lasek, je po moje manj primeren, saj je gol trnek potencialna nevarnost, da bi se v kaj zapčila, lahko bi se tudi skrhalo. Zato je bolje loviti z vabo, ki je postavljena neposredno na trnek, ki je zaščiten. V takem primeru mora biti ribič osredotočen na dogajanje, saj znajo predvsem mrene mojstrsko sneti vabo s trnka tako, da se pri tem ne ujamejo. Zasek mora biti zato pravočasen, tak pa je lahko le, če prijem ribe zaznamo pravočasno. Ko prijem zaznamo na vrhu palice, je velikokrat že prepozno in pogosto zategnemo v prazno. Zato za boljše zaznavanje prijema držimo laks v roki. Po drugi strani pa se pri lovu rib z vabo na lasku in golim trnkom riba bolj ali manj ujame sama, ribolov pa zato ni nič manj privlačen. Vsaka tehnika ima pač svoje značilnosti. Je pa to ena izmed najbolj

Za lov s kotaljenjem uporabljam različne palice. Na Savi še najraje lovim s 3,9 m dolgo palico, s katero lažje nadziram vabo tudi na večji razdalji. Lažje se odzivam tudi na prijem. Ker palico držimo ves čas v rokah, je dobro, da je lahka in čim bolj uravnotežena.

Ker s kotaljenjem nisem ujel ničesar, sem se vrnil k statičnemu načinu, z vabami, ki so bile bolj ali manj ves čas na istem mestu na dnu reke. Odločitev se je pokazala za pravilno. Zapeta riba jo je strumno »ucvrila«[»] proti glavnemu toku reke. Ob tem se je palica lepo zakrivila in zapela je zavora na kolescu. Laks, premera 0,23 mm, je nakazoval previdno ravnanje z zapetim krapom.

Kadar lovim na mesni narezek, še najraje uporabljam tega na fotografiji. Cenovno je glede na količino zelo ugoden, struktura pa je tudi zadovoljiva, saj ne vsebuje preveč maščobnih delcev. S pomočjo posebnega orodja lahko iz mesa izrežemo valjčke, ki pa so primernejši za na lasek kot pa neposredno za na trnek, kar je odvisno tudi od načina in kraja ribolova. Kocko mesa najraje natakнем neposredno na trnek tako, da s pomočjo igle za natikanje vabe na lasek predvrvice povlečem skozi kocko vse do trnka, ki ga zapičim v meso. Sam sistem za kotaljenje vabe po dnu je zelo enostaven. Predvrvice s trnkom in navaden obtežilnik na glavnem laksu je vse, kar je potrebno.

preprostih, v določenih okoliščinah tudi najuspešnejših tehnik ribolova. Preprosta naveza, sestavljena iz predvrvice, enostavnega trnka, vrtivke in navadnega obtežilnika z luknjico v sredini je bolj ali manj vse. Nobene zapletene ali sodobne naveze niso potrebne. Laks, glavnega in tistega, iz katerega si izdelam predvrvice, prilagodim razmeram na vodi. Bolj kot je voda bistra in nizka, tanjši je, vendar le do določene mere, saj s pretankim laksom ni smiselno loviti. Ne uporabljam tanjšega od 0,22 mm,

še posebno ne, kadar so cilj večje ribe. Obtežitev lovnega sistema prilagajam moči vodnega toka, pri čemer velja, da je manj v tem primeru več. Vaba se mora na svoji poti po dnu obnašati čim bolj naravno, pri čemer ima obtežitev ključno vlogo. V določenih razmerah, ko vodni tok ni močan, lahko lovimo tudi popolnoma brez obtežitve, vendar sam rajše lovim z vsaj malo dodatne obtežitve. To je kajpak popolnoma osebna izbira vsakega ribiča, kar velja tudi za opremo, mesto ribolova in podobno. Sicer

pa kolikor je ribičev, toliko je načinov ribolova.

Za tak način ribolova je, kot sem že omenil, potrebno le malo opreme, kar štejem za prednost. Palica s kolescem in nekaj drobnega pribora je vse, kar potrebujem. Glede na velikost vodotoka, na katerem lovim, si izberem palico primerne dolžine in moči. Za ribolov na Savi v okolici Ljubljane najraje uporabljam daljšo, 3,9 m dolgo palico, s katero tudi na večji oddaljenosti od brega lažje nadziram gibanje naveze z vabo po dnu. Kolesce naj bo zato, ker palico ves čas držimo v roki, čim lažje, pri čemer je priporočljivo, da je palica dobro uravnovežena, saj si bomo tako prihranili marsikatero bolečino v rokah in križu. Prav neverjetno je, kako se palice glede tega lahko med seboj razlikujejo. Če palico s kolescem držimo v rokah in se le-ta preveč obeša na konico, jo bo naporno držati v roki dlje časa. Pri dobro uravnoveženih palicah ne čutimo njene realne teže, ker je le-ta pravilno razporejena po celotni dolžini. Sam sem pred leti v eni od ribičkih trgovin to še posebej zaznal. Ko sem v roki držal zloženo tridelno palico za lahko beličarjenje s plovcem, se mi je zdela precej težka za ribolov, kateremu je bila namenjena. Ko pa sem jo na prigovarjanje prodajalca sestavil, se mi je zazdela prav peresno lahka. Seveda je bila teža povsem enaka, le razporejena je bila drugače.

Za vabo sem najprej uporabil kocko mesnega narezka. Ni nujno, da je najdražji; sam uporabljam 300-gramskega in povsem zadosti mojim zahtevam tako po ceni kot po sestavi. Dan pred prvim ribolovom sem meso narezal na kocke poljubne velikosti in jih obdelal z omako yum-yum krill (rakci). S kocko (lahko jo oblikujemo tudi drugače, recimo v kroglico) mesa na trnku moramo delati pazljivo in z občutkom. Močni zamahi pri metu niso priporočljivi, saj bo pri močnejšem sunku odpadla. Poznamo nekaj načinov nastavljanja mesnega narezka neposredno na trnek. Le-tega lahko potisnemo skozi kocko in ko pride na drugi strani ven, ga zapičimo nazaj v meso. V meso lahko najprej zarežemo s predvrvice in potem povlečemo do trnka, ki ga zapičimo v meso. Pri obeh načinih se kocka mesa precej poškoduje in zato prej odpade s trnka. Še najmanj poškodba naredimo, če uporabimo iglo za natikanje boljiljev in drugih vab na lasek. Zanko predvrvice enostavno zajamemo z iglo, ki smo jo pred tem potisnili skozi kocko in jo potegnemo skoznj o vse do trnka. Poškodba kocke mesa je zelo majhna, vseeno pa moramo z njo ravnati previdno.

Ribolov

Lahko rečem le, da sem se trudil. Na žalost pa je bila edina riba, ki sem jo v vsem času vsaj videl (če odmislim ▶

Vsako zimo vsaj nekaj dni lovim na Krimskem jezeru. Le redko namreč zamrzne, ribe pa tudi pozimi rade primejo na ribičeve vabe.

dva krapa), tista, s katero se je na sredi Save mučil kormoran in mu je v treh četrтинah molela iz kljuna. Črn ptič se je nekaj časa davil z očitno preveliko ribo, potem pa spoznal, da je ne bo mogel pogoltniti in jo je spustil iz kljuna. Kaj se je z nesrečno ribo dogajalo naprej, ne vem, verjetno pa je žalostno končala. Koliko rib en sam kormoran takole prežveči in jih potem, ker so prevelike, da bi jih pogoltnil, izpusti, ne vem, prav gotovo pa število ni majhno. Če k temu prištejemo še ribe, ki jih dejansko požre, pridemo do zastrašujočih števil. In teh pri nas pretirano zavarovanih ptičev je veliko.

Na enem zadnjih ribolovov na Savi v letošnjem februarju – potem, ko sem pri kotaljenju ne vem katerič utrgal predvrnico, ker se je sistem zabil pod skale – sem se preusmeril na bolj statičen način ribolova. Ker sem ga opisal že v prejšnji številki Ribiča, z njim ne bi izgubljal besed. Na eni palici je krmilnik in boji v testu, na drugi pa neposredno na trnek stisnjen kosem belega kruha. Odločitev se je kmalu izkazala za dobro. Vrh palice s kruhom na trnku se je nenadoma sunkovito upognil in se ni premaknil ne naprej ne nazaj. Vseeno

sem zategnil in na drugi strani začutil ribo. 'Končno!' sem pomislil. Zapeta riba je silovito potegnila v glavni curek in tam se je dogajal večji del utrujanja. Kako zelo sem imel zakrivljeno palico in kako je pela zavora, tokrat ne bom opisoval. Laks, premera 0,23 mm, se je dobro izkazal in nakako 3 kg težak luskinar se je znašel v mreži. Zimski krapci so zares lepo obarvani in tudi nadvse borbeni, kar pa je značilno za vse ribe v Savi. Kljub temu moram priznati, da ga nisem bil najbolj vesel oz. bi namesto njega raje videl kakega

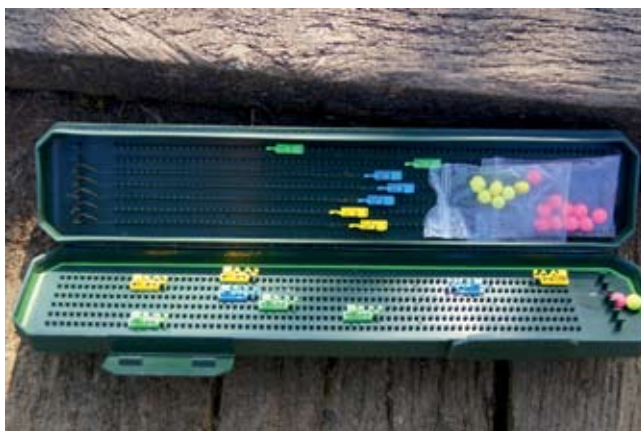
klena ali mreho, ki sem se jih namenil loviti in so nekam skrivnostno izginili ali pa jih le nisem znal poiskati. Morda pa so vmes kormorani, ki plenijo po reki in s tem pri ribah povzročajo nenehno napetost in stres. Torej še dobro, da je v vodi tudi nekaj krapov in vsaj od časa do časa primejo na vabo, čeprav jim ni namenjena.

Jezerska rešitev

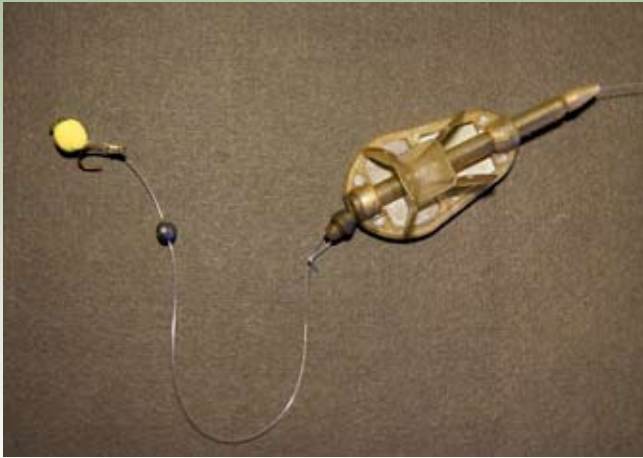
Savska avantura se je torej končala precej klavrno. V osmih ribolovnih dneh, kolikor sem jih v januarju in februarju preživel na Savi, sem ujel zgolj dve ribi,

sicer lepa krapa, a drugega nič, zato sem potreboval pozitivno spremembo. Skoraj vsako zimo lovim nekaj dni na Krimskem jezeru pri Podpeči. Razlogov za to je več: je blizu Ljubljane, pozimi le redko zamrzne (letos se je za krajši čas zgodilo tudi to) in ribe so aktivne tudi v hladnem delu leta. Voda je bistra in globoka, okolica pa lepa. Če ne piha, je prav prijetno.

S precejšnjimi pričakovanji sem veselo stopil na lesen pomol in nanj zložil opremo. Na jezeru ni bilo, razen mene, nikogar, čeprav nisem bil prav zgoden. Glede ribolovne tehnike nisem nič kompliciral.

Za ribolov s ploščatim krmilnikom si pripravim nekaj predvrvic že vnaprej. Večinoma mi sicer zadostuje zgolj ena sama, se pa zgodi, da se iz takega ali drugačnega razloga strga. Takrat je takšna zaloga pripravljenih predvrvic še kako dobrodošla. Še posebno, ko je temperatura zraka nizka in piha mrzel veter.

Lov s pomočjo ploščatega krmilnika in malo rumeno kroglico na lasku je moj prvi izbor za ribolov v mrzlem letnem času. V zadnjem času za hitro izmenjavo predvrvic uporabljam hitre spojke, ki so obenem blažilnik za udarce krmilnika na vozal laksa.

Krapi, ki so tokrat dobro prijekali, so v glavnem tehtali okoli 2 kg. Nekaj časa so se izmenjevali po sistemu en zrcalarček – en luskararček, vsi pa so bili še kako borbeni.

Kot že nekaj zadnjih let sta moja prva izbira ploščati krmilnik in mala rumena kroglica (plavajoči bojli, premera 8 ali 10 mm) za vabo na trnku oz. lasku. Za polnjenje krmilnika sem zamešal približno kilogram praškaste krme. Vodi za krmo sem dodal dobro mero melase; zdi se mi, da se krma potem lepše veže,

dobi pa še nekaj sladkobe, kar je v tem primeru dodana vrednost. Ko se je melasa raztopila v vodi, sem z njo polil suho krmo in temeljito premešal, potem pa pustil, da je krma dobro vpila tekočino. Medtem sem si pripravil palico za lov. Pravzaprav sem jo le sestavil, ker sem imel ploščati krmilnik že nameščen, tako

jo! Čeprav izdelava predvrvice tudi na samem ribolovu ne vzame veliko časa, pa je včasih vnaprej pripravljena pravi blagoslov. Sploh kadar je mrzlo ali riba ravno »dela« in se navadno precej mudi. Takrat se lahko tresejo roke in podobno.

S seboj sem imel še palico za ribolov s plovcem, bolj za vsak primer, če bi začutil potrebo po takem načinu ribolova. In po navadi jo, pa čeprav zgolj le za kako uro ali dve. V ta namen sem v vodo izstrelil nekaj zrn vložene koruze. Pravzaprav mi pločevinke ne bi bilo treba niti odpirati, saj je bilo koruznih zrn precej na pomolu – verjetno so jo prejšnji dan tam pustili ribiči. Pa vendar, naj bo nekaj tudi za ptiče.

Krma se je dobro prišla na krmilnik, ki je poletel na mesto, kjer po navadi lovim. Medtem so začeli prihajati ribiči, med njimi Zvone, član RD Barje, doma v neposredni bližini v vasi Jezero. Z njim sem si tisti dan delil pomol. Prijetno sva klepetala o tem in onem, občasno pa so naju prekinili prijemi krapov. Prvi je prijel približno pol ure zatem, ko je vaba padla na dno jezera. Niso bili veliki, na oko sem jih ocenil od 1 do

Ta krap je bil nekaj težji od preostalih in sem ga ocenil na 3 do 4 kg. Prijel je zadnji tistega dne, saj sem potem, ko sem ga spustil nazaj v vodo, opremo pospravil in prenehal z ribolovom.

da sem navezal zgolj predvrvice in vabo. Navadno imam s seboj več že pripravljenih predvrvic s trnkom, shranjenih v posebni namenski škatlici, da jih po potrebi samo vzamem in navežem. Ker večinoma lovim na enak način in z bolj ali manj enakimi predvrvicami, si doma vzamem nekaj več časa in si pripravim rezervne predvrvice. Še kako prav pride-

Moj priljubljeni pomol sem si tokrat delil z Zvonetom, članom RD Barje. Doma je v bližnji vasi Jezero in pogosto lovi na jezeru, predvsem krape. Prijeten in zanimiv pogovor so od časa do časa prekinjali le krapci s svojimi prijemi.

2 kg. Morda je imel kakšen še kaj več. Pa saj to niti ni bilo tako pomembno. Pomembneje je bilo, da so krapci pridno prijemali in se je palica lepo krivila. Še enkrat se je pokazalo, da ima lov s ploščatim krmilnikom in tanko predvrstico precej prednosti pred drugimi načini, tudi pred lovom s pomočjo plovca ali ribolovom na bojljije. Vsaj v hladnem času menim, da je tako.

Ko so se prijemi zredčili, sem poskusil še s plovcem na mestu, kjer sem nakrmil s koruznimi zrni. Lepo je bilo gledati kričeče obarvan vrh plovca, a v primerjavi s sproščenim ribolovom na krmilnik tudi bolj naporno, saj je potrebno stalno opazovanje dogajanja okoli plovca, da lahko pravočasno ukrepamo ob prijemu. Pri ribolovu s krmilnikom z vabo na lasku se odločam za lov z vključenim prostim tekom na kolescu. Tako mi ni treba ves čas gledati v obarvan vrh palice in čakati, kdaj se bo zakrivil. Riba se namreč kar sama ujame, ko pa poskuša pobegniti, s seboj potegne še laks, kar se pokaže z vrtenjem tuljave na kolescu in je po navadi mogoče tudi slišati.

Plovec je miroval kako uro; prijemov ni bilo, zato sem se preusmeril nazaj na lov s krmilnikom. Nekaj krapčkov je pobralo bodečo rumeno kroglico in mi popestrilo preostale popoldanske urice. Zadnji je prijel lep krap, težak 3 ali 4 kg, potem pa sem nekaj pred mrakom z ribolovom končal. Moj ribiški ego je znova zrasel. Za zdaj lahko rečem le: »Hvala za krape.«

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Namigi za novo muharsko sezono

Muharjeva priprava na novo sezono se je pri marsikom začela pred nekaj tedni. Redno vzdrževanje opreme, nabavo manjkajočih kosov in polnjenje škatlic z muhami pa je večina opravila že v zimskih mesecih. Ostalo je samo še slovo zadnjega zimskega meseca in segrevanje lokalnih vodotokov na temperature, ki zagotavljajo boljšo aktivnost tudi zunaj najtoplejših delov dneva. Pomlad je v muharjevem koledarju vedno tisto čudežno obdobje leta, ko se dogaja večina procesov v naravi, ki gredo na roko izkušnim in tudi tistim, ki se z muharjenjem šele spoznavajo.

Ta letni čas je tudi pravo obdobje za testiranje novih ali potrditev starih idej, muh in opreme. Zadnja leta ugotavljam, da je količina uporabnih »novosti« bolj ali manj zanemarljiva in smo v večini priča zgolj ponovnim predstavljanjem tistega, kar je sicer znano že leta ali še več. Tokrat sem pripravil nabor nekaterih uporabnih delov opreme, ki so marsikomu sicer že znani, po drugi strani pa lahko za preostale zelo zanimivi in uporabni.

Muharske vrvice znamke Sunray so tudi pri nas na voljo že kar nekaj časa. V zadnjem času so izdelali še nekaj več modelov za različne namene. Vsem pa je skupna lastnost, da so bistveno tanjše od preostalih vrvic, kar pripomore k manjšemu uporju v vodi, manjši vidljivosti in tudi manjšemu vznemirjanju rib ob padcu na vodno gladino. Slednje je sicer precej povezano s sposobnostjo metalca, saj je teža omenjenih vrvic samo rahlo lažja od običajnih. Uporabljamo jih lahko za t.i. evropski način muharjenja z ličinko in tudi za običajno muharjenje s suhimi muhami. Po izkušnjah doslej se zdi, da ceno univerzalnosti vrvice in s tem možnost hitrega preklopa med obema tehnikama plačamo z rahlo slabšim odzivom pri obeh. Rahlo slabšim seveda v primerjavi s specializirano opremo za oba načina. Verjetno bodo omenjene vrvice našle svojo glavno nišo med tistimi, ki so zaradi tekmovalnosti zavezani k uporabi vrvice in želijo zgolj zadostiti pravilom. Prav tako po dosedanjih izkušnjah kaže, da potrebujejo za dobro plovnost malo »pomoči« s pazljivim vzdrževanjem in rednim mazanjem. Zato pa toliko bolje tonejo pri različnih načinih lova z ličinko. Vsekakor so te vrvice ena redkih resničnih novosti muharske industrije v zadnjem času.

Naslednja od novosti v zadnjih letih so zanimive oblike muharskih trnkov, ki za marsikoga prav tako niso nikakršna novost. Trgovine pri nas in v bližnjih državah so že nekaj let dobesedno preplavljene z najrazličnejšimi modeli mogočih proizvajalcev. Pa pustimo zaenkrat pri miru dejstvo, da so si nekateri modeli med seboj izredno podobni. V zadnjih letih nas je več preizkusilo trнке enakih oblik, a različnih proizvajalcev in rezultati so bili bolj ali manj enaki. Pomembno je, da imamo kot vezalci možnost izbire, kaj nam najbolj ustreza. Tako lahko sedaj končno uporabimo za naše posnetke originalni trnek, ne da bi ga pred tem po naših željah krivili in tako vplivali na njegovo trdnost. Še posebno uporabni so močni in odprti trnki manjših velikosti, od #18 naprej. Še pred nekaj leti je bila prava mora najti dovolj močan trnek takšnih velikosti. Večina vezalcev, ki

Primer tanke vrvice Sunray za palico AFTMA 2

vsekakor, da jih slabo vidimo. Po drugi strani pa jih prav tako slabše vidijo tudi ribe. Posledično so primernejše za načine, kjer lovimo neposredno na stik in začutimo prijeme na palici, ali pa za tiste, kjer opazujemo samo muho ali ribo. Seveda si lahko pomagamo tudi z barvnimi, zvitimi ali kakršnimikoli kazalniki prijema, samo da so dovolj oddaljeni od muhe, da uporaba omenjene predvrvice ne izgubi pomena. Po lastnih izkušnjah lahko rečem, da ima muhar z uporabo slednjih možnost ponoviti kakšen predložek več kot sicer, ne da bi se ribe ob tem splašile. To je

no večja in vsakdo si lahko izbere, kar mu najbolj ustreza. Osebnostno se veliko bolj nagibam k tem oblačilom, kot k uporabi zaščitnih krem z visokim zaščitnim faktorjem. Še posebno za predel okoli vratu lahko uporabimo večnamensko ruto ali tako imenovani baf (ang. buff). Izberemo lahko motiv, predvsem pa takšnega z najvišjo mogočo ultravijolično zaščito. V hladnih večerih in jutrih nas lahko greje, v vročih dneh pa ga lahko občasno zmočimo z vodo in nas tudi prijetno hladi.

Kakšno leto ali dve nazaj, ko so bili

Modeli trnkov za postrance ter različne razvojne stopnje vodnih in kopenskih posnetkov žuželk

Modeli močnih trnkov za manjše muhe

le moje osebno mnenje in ga lahko preverite sami.

Palica za varno brodenje je sicer dober pripomoček, vendar je velikokrat v napoto. Navaden gumijast podplat in vedno bolj priljubljen podplat *vibram* brez žebeljev za dodaten oprijem čevljev, ki jih uporabljamo v kombinaciji s hlačnimi škornji, lahko postane za muharja velika težava. Še posebno na spolzkih in z algami obloženih skalah srednjih velikosti. Prav tako so lahko nevarni obrabljeni podplati iz filca. V zadnjem času si lahko za varno hojo po takih predelih pomagamo s posebnimi derezami, ki so na voljo v naših trgovinah. Dereze, ki jih izdeluje domača Veriga Lesce, so samo ena od mogočih izbir. Poleg omenjenih so tudi nekakšne vojaške nastavljive dereze, vendar so omejene zgolj na sprednji del podplata in pod peto ne pomagajo. Dereze lahko z laskoto spravimo v hrbtni žep telovnika in jih uporabimo le občasno, taktak, ko jih potrebujemo. Veliko nas je namreč, ki nam podplat z originalno vgrajenimi žebli na čevljih ni najbolj všeč.

Paziti je treba, da izberemo pravi model derez za naše čevlje (najbolje jih je ob nakupu prinesiti kar s seboj) in da je dovolj velik. Ne bo odveč podatek, da so po koncu zimske sezone njihove cene marsikje tudi znižane.

Vsako leto so pomembnejša tudi oblačila in pokrivala za zaščito pred ultravijoličnimi žarki. Ponudba je ved-

Baf – primer večnamenske rute

dragoceni mobilni telefoni še večinoma neodporni proti vodi, smo bili priča pravi poplavi ponudbe vodoodpornih ovitkov. V primerjavi s telefonom samim so bili s svojo nizko ceno neznaten strošek. Večina jih ima tudi luknjo za privez, kar onemogoča, da bi telefon padel oziroma bi ga izgubili. Kot sem že omenil, ovitki zadnja leta izgublajo na veljavi zaradi vse večje uporabe vodoodpornih telefonov predvsem pri ribičih. Zato pa so zelo primerni za shranjevanje potrebnih dokumentov pri muharjenju, kjer je od vseh oblik ribolova verjetno največja nevarnost, da jih bomo zmočili. Redki med nami namreč še niso kdaj »zaplavali« ali se med nenadnim močnim nalivom popolnoma zmočili. Ovitki so izredno priročni za shranjevanje dragocenih letnih in dnevnih dovolilnic ali pa česarkoli drugega, kar želimo ohraniti suho in česar nikakor ne želimo izgubiti.

Letošnja sezona se je na večini revirjev že začela. Ob glavnini rek je prebujena pomlad, drugod pa zaradi različnih razlogov še vedno vztraja precej zimsko vzdušje. Kakorkoli: upam, da bo nabor predstavljenih delov opreme prišel prav kar največ muharskim kolegom.

Tomaž Modic

Ovitek, v katerega lahko varno shranimo ribolovno dovolilnico, dokumente ... Skratka vse, kar naj bi v primeru padca v vodo ostalo suho.

vežejo zgolj za lastne potrebe in manjše količine muh, se je na nove modele že navadila in če se še kdo oklepa starih zalog, mu toplo priporočam, naj preveri vsaj lokalno ponudbo modelov.

Naslednja zadeva, ki sem jo spoznal šele pred nedavnim in je pred leti sam nisem uporabljal, so temnejše predvrvice maskirnih barv. Na voljo so v različnih dolžinah in debelinah, tako da si lahko vsakdo izbere nekaj po svojem okusu. Slaba stran teh predvrvic je

Do ulova tudi brez bojlijev

Prišla je pomlad in z njo višje temperature, kar pomeni, da moramo spremeniti način ribolova krapov. Dovolimo si biti ustvarjali in poskusimo loviti z različnimi vabami, ki so sicer uspešnejše v najtoplejšem obdobju leta. Večina kraparjev lovi z bojlijami različnih velikosti in arom. Za te vabe se zdi, da so pri ribolovu krapov najuspešnejše, kar pa je zaradi njihove strukture in oblike. Z njimi je mogoče enostavno nakrmiti tudi od brega bolj oddaljena ribolovna mesta. Toda v določenih okoliščinah se krapi za aromatične kroglice ne zmenijo oziroma ne odzovejo tako, kot bi si želeli ribiči.

To se pogosto zgodi ravno spomladi, saj je v revirjih obilica različne hrane, ki je bogata s hranili. Čas za spremembo ribiške taktike je tudi, ko so krapi na splošno zelo previdni. V sestavku se osredotočamo na uporabo alternativnih vab, ki so primerne za ribolov največjih in najbolj »prebrisanih« krapov in amurjev. Nalašč smo izpustili koruzo, saj nanjo rade prijemajo tudi druge, manjše vrste krapovcev.

Tigrov orešček

Večina ljudi meni, da gre pri tej rastlini za obliko oreščka, a v resnici ni tako. Tigrov orešček ali užitna ostrica izhaja iz Afrike in je manjša rastlina, zadebeljenih korenin, ki so izredno hranljive in vsebujejo velike vrednosti maščob, sladkorjev, beljakovin in škroba (slednjega naj bi bilo na enoto celo dvakrat več kot v krompirju). Surov tigrov orešček je užiten za ljudi, a strupen za ribe. Zaradi te lastnosti ga moramo znati ustrezno pripraviti. Poznamo dva načina, ki se ju moramo lotiti, da je tigrov orešček primeren tudi za naše ciljne ribe. Lahko ga namočimo za 24 ur in nato kuhamo 20 minut. Druga možnost, ki je malo bolj zapletena, je brez kuhanja in vključuje dolgotrajnejšo fermentacijo: tigrov orešček stresemo v posodo z vodo, ki vsebuje najmanj 15 % sladkorjev. Vse skupaj temeljito premešamo in odstranimo vse neustrezne tigreve oreščke, ki plavajo na vodi. Slednje so napadli črvi in so votli; lahko jih vržemo v smeti ali pa uporabimo za lebdeče vabe (*angl.* Pop up).

Fermentacija traja najmanj en teden, vmes pa moramo posodo večkrat odpreti in ven spustiti plin, ki nastaja pri fermentaciji. Proces je končan, ko iz mešanice prenehajo izhajati mehurčki. Medtem

Čudovit krap, ujet na tigrov orešček.

okus tigrovih oreščkov postane kiselkast, kar pomeni, da so se sladkorji spremenili v alkohole in kisline. Fermentacija je tudi način konzerviranja živila (vabe), zato je takšen tigrov orešček obstojen več let, če ga shranimo v primerni posodi in na primernem mestu.

Izkušnje so pokazale, da se veliki krapi in amurji ne morejo upreti ustreznemu pripravljenu tigravemu oreščku, okusni poslastici pa se ne izognejo niti kleni, ploščiči ter večje rdečeočke in rdečeperke. Vabo moramo brezhibno pripraviti, da je primerna za ribo, ki jo

Odlična domača pasta za ribolov

Paste, ki jih lahko kupimo v ribiških trgovinah, navadno popolnoma zadoščajo za ribolov. Pogosto jih skušamo nekoliko izboljšati in se tako prilagoditi različnim ribolovnim razmeram. Poskusite tudi doma! V kupljeno mešanico dodajte fino mlete lebdeče bojlje in zmlet

tigrov orešček. Takšna pasta je lažja, v vodi lepše plava in ribe jo imajo raje. Poleg tega je zanimivejša na pogled. Ko se mešanica v vodi počasi raztaplja, lažji delci potujejo navzgor, težji tigrov orešček pa tone k dnu.

Tegale lepota smo ujeli na zrna sladke koruze, ki sicer za krapolov niso tako primerna, saj gredo v slast številnim (manjšim) ribjim vrstam.

Čičerika

Ta stročnica je pri ribolovu zelo podcenjena vaba, a nudi ribiču veliko možnosti za ulov in prednost pred drugimi kolegi. Ribe zanjo niso občutljive – pravzaprav je hrana, ki je za njihovo prebavo zelo lahka. Da bi bila za krmljenje in ribolov najprimernejša, jo moramo doma postaviti za 12 ur v vodo. V tem času nabrekne in se nekoliko zmehta. Ker nima močne arome, jo lahko uporabimo za različne namene. Arome vedno dodajamo v vodo s čičeriko, ne pa k samemu zrnju. Priporočamo blage pikantne okuse na alkoholni osnovi, ne na osnovi olj. Namesto navadnega sladkorja (saharoze), ki sproži prezgodnjo fermentacijo, uporabljamo umetna sladila. Fermentacija sicer nastane, a z zamikom dveh ali treh dni, odvisno od temperature. Paziti moramo, da proces ni prehitel, sicer bodo izgubile vse arome in naši načrti bodo splavali po vodi.

V navezo nameščamo polovičke posa-

Takšna mešanica je za prehranjevanje krapov zelo zanimiva. Kot vaba se ni izkazala najbolje.

Tigrov orešček je takoj za boljji naša najbolj priljubljena vaba za ribolov velikih krapov.

Položaj čičerike na lasu najraje uravnesimo z umetnimi koruznimi zrni.

Kakovostna pasta za ribolov krapov mora biti zelo fine strukture.

želimo ujeti. Ker želimo navadno ujeti (naj)večje ribe, moramo izbrati posamezne tigrove oreščke, ki v premeru merijo najmanj 15 mm. Na las nato namestimo dva ali tri takšne, dodamo pa enega umetnega, ki poskrbi za boljše lebdenje vabe nad dnom. Ustrezna izbira velikih tigrovih oreščkov sicer ne bo zadostovala, da bi se popolnoma izognili prijemu manjših belic; v ta namen moramo podaljšati las v navezi. Manjše ribe bodo še vedno poskušale

vsesati vabo, a se navadno ne bodo zapele za trnek.

Glede na oblikovanost ribolovnega mesta in glede na to, ali ribe v določenem revirju že poznajo tigrov orešček, nakrmimo širše ribolovno območje in namestimo navezo s trnkom in vabo v bližino krmišča. Agresivnejša metoda je, da navezo s trnkom in vabo nastavimo na mesto, kjer menimo, da so kapitalni primerki, nato jo zasujemo z 2 do 3 kg tigrovih oreščkov.

meznega zrna, saj je na splošno celotno zrno zelo nestabilno in ovoj te stročnice hitro počni. Na las jih nanizamo po več hkrati, med njimi pa namestimo peno ali zrna umetne koruze. Zaradi tega lepo lebdi celotna vaba, ne le njen končni del. Pravilna namestitvev plavajočih delcev na las je pri čičeriki pomembna, saj je težja od tigrovega oreščka, pa še neželenim prijemu manjših rib se izognemo, če je vaba na lasu večja kot sicer.

Ribolovno mesto pripravimo na enak način kot pri ribolovu s tigrovim oreščkom. Zaradi teže in oblike je čičerika zelo primerna tudi za ribolov na rekah. Če jo želimo uporabiti v kombinaciji s PVA-vrečkami, ki so topne v vodi, moramo poskrbeti, da je površina čičerike suha.

Nepogrešljive aromatične paste

Veliko sladkovodnih ribičev je vsaj nekajkrat že lovilo z različnimi (doma pripravljenimi) pastami. Če nič drugega, smo jih lahko pojedli, ko ribe niso prijemale. Tudi dandanes ni težko pripraviti

Tigrove oreščke obožujejo tudi veliki amurji.

Ne pozabimo – okrogli peleti so za približno 20 % lažji od boljijev! Ta lastnost se bo potrdila zlasti pri krmljenju s t.i. kobro.

domače paste za ribolov, ki pa na žalost privablja množice manjših rib. Zaradi te lastnosti se jih kar malo izogibamo in ne izgubljam časa s pripravo domačih receptur. Namesto njih uporabljamo kupljene paste, s katerimi oblagamo boljije, pelete in uteži. Da bi okusni ovoj ostal na površini vabe dlje, mora biti sestavljen iz

Kombinacija dveh naravnih tigrovih oreščkov in enega umetnega.

izjemno fine mešanice. Če jo sestavljajo večji delci, jo moramo na površino vabe nanesti več, kar poveča končno velikost zalogaja. Verjetno ni odveč poudariti, da je to marsikdaj slabo. Da bi se temu izognili, lahko v boljše založenih ribiških trgovinah kupimo posebne majhne košarice, podobne krmilnikom (*angl.*

Soavtor prispevka s krapom, ki ga je ujel na tigrov orešček.

Feeder). Košarice so na lasu tik pod trnkom. Nanje nanesimo pasto, ki zlepa ne bo odpadla. Za še več prijemov lahko dodamo tudi kostne črve.

Okrogli peleti

Peleti imajo podobno obliko in strukturo kot boljiji, le v vodi se raztapljajo drugače, saj ne vsebujejo jajc. Te zanimive vabe oddajajo zelo močne arome, kar s pridom uporabljamo pri kratkotrajnih ribolovih. Raztapljanje lahko traja od 1 do 24 ur in je odvisno od različnih dejavnikov, med katerimi so najpomembnejši temperatura vode, moč toka in aktivnost rib.

Prednost okroglih peletov je, da se enakomerno raztapljajo od površine proti sredi; okoli vabe je tako vedno dovolj zanimivih delcev in slastnih arom. Za razliko od peletov se boljiji napijejo vode in postanejo mehkejši v celoti.

Da bi podaljšali čas raztapljanja okroglih peletov, jih moramo obložiti s pasto. Takšne vabe so velike, zato moramo včasih poiskati drugačno rešitev. V veliko pomoč nam bodo različna olja. Sami uporabljamo lososovo olje (*angl.* Salmon oil), vendar bo uporabno tudi navadno sončnično ali rastlinsko. Ker v vodi olja niso topna, zelo dobro zaščitijo sredičo peletov. V olje lahko poprej celo namočimo zdrobljene pelete in tako okrepimo celotno aromo vabe. Peleti, ki smo jih namočili v olje in nato ustrezno posušili, so v vodi obstojni bistveno dlje kot običajne vabe za ribolov krapov.

Okrogli peleti so za krmljenje ribolovnega mesta primernejši od navadnih, so pa tudi za približno 20 % lažji od boljijev. To pomeni, da jih z običajnimi metodami metanja (to je s posebno zvito cevjo, ki ji pravimo kobra) ne bomo mogli spraviti tako daleč kot boljije. Zaradi svoje okrogle oblike tudi niso najprimernejši za ribolov v rekah z ravno podlago (tam, kjer je dno ilovnato in brez ovir). Po drugi strani so preprostejši za uporabo, saj so lažji, in za pravilno predstavitev vabe ne potrebujemo dodatnega lebdečega boljija – snežaka (*angl.* Snowman). Če ga kdo vseeno želi uporabiti, naj celotno navezo uravnoteži s svinčeno šibro, sicer bosta nad dnom lebdeča vaba in trnek hkrati, kar ni dobro.

Vse omenjene vabe (tigrov orešček, čičerika, paste, peleti) in vrste njihove uporabe so za ribolov velikih krapov in amurjev naravnost odlične. To ne pomeni, da z boljiji ne bomo več lovili. Po našem mnenju so še vedno daleč najuspešnejša vaba za sodobni krapolov. Dobro je le, da se zavedamo možnosti, ki nam jih ponujata narava in naša domišljija ter da jih znamo v različnih okoliščinah dobro izkoristiti. Ko se bodo krapi izogibali boljijev, bo pravilna izbira vabe lahko pretehtala med ribičevim zadovoljstvom ali prazno podmetalko.

Miroslav Kroupa, Radek Filip
Prevedel: Peter Grafenhofer

Trendovski zalezovalec

Zdi se, da je v zadnjem času v vzponu trend lova rib (posebno krapov) z uporabo kratkih ribiških palic, imenovanih palice stalker (angl. stalking – zalezovati). Resnici na ljubo te namenske palice niso nekaj povsem novega; izdelujejo in uporabljajo jih že leta, vendar v zadnjem času doživljajo pravi razcvet. Upravičeno? Kakor gledam. Tisti, ki lovi krape ob zaraščenem bregu Ljubljanice in drugih rek, se bo strinjal, spet drugi, ki krape lovi na večjem jezeru in na daljavi več kot sto metrov pa brez ovir na bregu, bo rekel, da jih ne potrebuje. V glavnem pa so jih ribiči dobro sprejeli. Pri nekaterih bolj zato, ker je to pač moderno, pri večini pa zato, ker res potrebujejo takšno orodje za boljši ribolov na določenem območju.

Trend so seveda zaznali tudi proizvajalci (nekateri so ga celo precej spodbudili) in dandanes ni skoraj nobenega, ki v svoji ponudbi ne bi imel vsaj enega modela kratkih kraparic. Nekateri ponujajo celotno paleto za potrebe sodobnega lovca na krape: od lovnih palic (tudi za manjše ciprinide, kot so mreine, linji itn.) do palic za metanje krmilnih raket (spod rod) in delo z označevalnim plovcem (marker rod), ki ne presegajo dolžine 3 m. Njihove cene se gibljejo od razmeroma ugodnih do visokih, povprečnemu ribiču le težko dostopnih.

Za ribolov večjih ali manjših ciprinidov s krajšimi palicami je torej več razlogov. Eden izmed njih je tudi transport; v avtomobilu, na skuterju in kolesu zavzemajo manj prostora. Veseli jih bodo ribiči, ki radi ribarijo z zelo majhno količino pribora in opreme, zelo praktične pa so na mestih, kjer zaradi zaraščenosti obrežja ali katerega drugega razloga uporaba daljših palic ni smiselna ali je celo nemogoča. Ribiči jih radi uporabljajo tudi tam, kjer se zaradi razmer po zapetega krapa odpravijo s čolnom. V njem je delo s krajšimi palicami lažje kot z dolgimi. Sam sem ob takih priložnostih uporabljal katero od svojih palic, namenjenih vijačenju, in bil večinoma zadovoljen, čeprav so narejene nekoliko drugače. Vseeno sem se spogledoval z namenskimi palicami za ribolov npr. krapa (pa tudi drugih rib), ki so krajše od standardnih dolžin od 3,3 do 3,9 m pa tudi 4,2 m. Po navadi so dolge od 2,4 do 3 m in testno krivuljo od 2,25 lb navzgor. Zaradi kopice drugih izdatkov je nakup precej časa ostal le želja. Resnici na ljubo je k temu pripomogla precej šibka ponudba tovrstnih namenskih palic v naših ribiških trgovinah.

Transformiranje

Pred tremi leti sem zasledil palico iz programa *Peg one (transformer combo carp)*, izdelovalca ribiškega pribora *Nash tackle*, ki je pritegnila mojo pozornost. Pri njej gre za zanimiv splet dopadljivega videza, široke uporabnosti, kakovosti in ne

Palica *Transformer combo* je pripravljena na »pohod«.

nazadnje sprejemljive cene. Od zastopnika za proizvode *Nash* (trgovina *Jure iz Ptuja*) sem jo dobil že v dobrem tednu. Kot se za ribiškega odvisnika spodobi, so se mi roke rahlo tresle, medtem ko sem odpiral prispeli paket. O palici sem vedel zgolj toliko, kot sem uspel izvedeti na medmrežju. S tem pa vemo, kako je, saj vsak hvali svoj izdelek. Nekaj več je mogoče izvedeti na številnih forumih, kjer si uporabniki pribora izmenjujejo izkušnje.

V resnici se mi je zdela še lepša kot na fotografijah: blank mat črne barve s tankim okrasnim vstavkom rdeče niti na delih, kjer so zalakirani obročki, in v delu nad ročajem, kjer je daljši pleten vzorec, po v vsej dolžini polakiran s sijajnim lakom. Na tem delu tik nad ročajem je ušesce, namenjeno zapenjanju trnka, kadar je to potrebno. To je zelo praktično, ohranja pa tudi obročke in ročaj palice.

Palico sestavljajo trije deli, od katerih ▶

Palica *Transformer combo* je sestavljena iz treh delov: dveh daljših in enega krajšega. Ta omogoča podaljšanje palice z 2,8 m na 3,3 m.

S transformerjem lahko lovimo tudi takole. Je pa treba vedeti, da palica ni namenjena skrajnostim in zato krape z njo lovim le tam, kjer v vodi ni večjih ovir, kjer bi lahko zlomil palico. Na fotografiji je del moje opreme za lov linjev.

Mad Legion 3m: z njimi lovim na ribnikih in rekah – povsod tam, kjer je dostop zaradi zaraščenosti obrežja težji in bi bila uporaba daljših palic nesmiselna ali nemogoča.

S palico transformer lahko lovim na več načinov. Polega lova z obtežilnikom na dnu lahko z njo lovim tudi s plovcem, po potrebi pa z njo tudi vijačim.

je eden dolg zgolj 0,5 m in služi spreminjanju dolžine palice. Z njim palica meri 3,3 m, brez pa le 2,8 m. Prav ta lastnost je pri mojem izboru pretehtala, saj sem si želel palico, ki bo primerna za več načinov ribolova na različnih vodah. Poleg nje sta bili v igri še tridelna *Greys stalker*, dolžine 2,7 m, kakršne ima moj ribiški prijatelj Goran in je z njimi tako zadovoljen, da na Ljubljani krapov sploh ne bo več lovil z drugimi. Druga izbira je bila palica *stalker*, proizvajalca *ESP (Drennan)*, dvodelna, dolžine 2,7 m. A s tema palicama bi bil omejen na nespremenljivo dolžino, zaradi testne krivulje 2,75 lb pa bolj ali manj na lov krapov. Jaz pa sem si želel več možnosti: od ribolova na klene, ploščice in mreže na rekah do linjev, krapov, ščuk in drugih rib v kakšnem ribniku ali jezeru.

Palica ima sedem obročkov, od katerih sta prva dva mostiščna, vsi drugi

(razen na konici) pa konzolni. Zato je zgornji del nekoliko lažji in palica bolj uravnotežena. Kadar lovimo s palico v roki, to ni nepomembno. Konzolni obročki so bolj občutljivi za udarce, zato je potrebna večja pazljivost. Osebo jih imam raje, a okusi so različni, vsak se pač odloča po svoje. Ker imajo vložke SIC (silicijev karbid, karborund, op. ur.), lahko lovimo tudi s pletenico, proizvajalec pa priporoča debelino laksov od 8 do 15 lb, kar je v premeru nekje od 0,26 do 0,40 mm. Palica ima testno krivuljo 2,25 lb, kar pomeni težo meta od 70 do 80 g in ima parabolično akcijo. V primerjavi s palicami, namenjenimi strogo zalezovalskemu ribolovu na krapa, kjer se testne krivulje začnejo pri 2,75 lb in navzgor, ni izrazita kraparica. Morda res ni za najbolj skrajne razmere, a je kljub temu dovolj močna, da na suho spravi še tako velikega krapa, seveda tam, kjer

v vodi ni ovir in si lahko vzamemo več časa, da ga primerno utrudimo.

Palica je premišljena in skrbno narejena, še posebno, če upoštevam ceno (slabih 70 evrov), za katero je bila na voljo. Ustreza ribiču, ki bo z njo lovil na različne načine vse od lova z obtežilnikom na dnu, s plovcem ali pa bo vijačil na ščuko ali smuča. Po mojem skromnem mnenju gre za resno palico, primerno za ribiče vseh starosti in ribiške kilometrine. Zdi se mi kot naročena za prvo palico našim nadebudnim mladim ribičem. Žal pa sem pred dnevi ugotovil, da je ni več v prodaji; upam, da bo še kdaj ali pa katera druga s podobnimi lastnostmi. Z njo sem doslej ujel kar nekaj različnih rib, tudi krapov. Trenutno je del mojega kompleta za lov linjev, pri katerem uporabljam krmilnike ali pa pomanjšan sistem lova z obtežilnikom na dnu tako kot pri lovu krapov na boljše.

Teleskopski palici *Prologic C.O.M.*, dolžine 2,7 m, sem v želji imeti čim lažji komplet opremil s kolesci *Okuma Ceymar C-40*. Palica s kolescem in približno 170 m laksa, debeline 0,30 mm, tehta nekaj manj kot 500 g.

Eden od ribniških luskinarjev, ki so dobro upognili moje kratke palice.

Lov v bližini nizkih vej z daljšimi palicami je velika muka, lahko pa jih tudi resno poškodujemo. V takem primeru so kratke palice več kot dobrodošle.

Nič več klečanja in klatenja vej

Na Koseškem bajerju je nekaj mest za ribolov (verjetno je takih mest na vsakem ribniku nekaj), na katerih je ugodno loviti ribe predvsem poleti, ko se temperature zraka dvignejo precej nad 20 °C, pa tudi nad 30 °C. V našem primeru so taka mesta na gozdni strani, ki je zaradi velikih dreves, ki segajo do samega brega ribnika, doberšen del dneva bolj ali manj v senci, zato je tam poleti manj vroče. Nasprotno pa je v pozni jeseni in zgodnji pomladi tam najbolj mrzlo. Kakor so košate veje dreves dobre za zaščito pred soncem, pa so po drugi strani precejšnja ovira za lov z daljšimi ribiškimi palicami. Mnogokrat se mi je primerilo, da sem jih ob zategu zadel, kar pa se je za palice vselej srečno končalo. Velikokrat sem veje pri metu

oplazil samo z navezo in ob tem sklatil kakšen list, vaba pa je vseeno padla na zeleno mesto v vodi. Pogosto sem z navezo tudi zapel ali se zapletel za veje. Potem jo je bilo treba ali utrgati, pa so se veje dovolj upognile, sem lahko rešil navezo. Take veje so smrt za ribolovne sisteme, zato marsikje vidimo žalostne ostanke strganih laksov s plovci ali zgolj z obtežilnikom za lov na dnu, kako visijo z vej v opomin ribiču spodaj. Vse skupaj povzroča obilico slabe volje. Pri ribolovu z lesenih pomolov sem se znašel oz. pomagal tako, da sem metal kleče, vendar tudi takrat nisem bil vedno uspešen; 3,9-metrške palice pač niso kratke. Tovrstno maltretiranje mi je začelo presedati, zato sem resno razmišljal o nabavi krajših palic.

Lani sem ob listanju kataloga ribolovne opreme znamke DAM naletel na

paleto palic *MAD Legion*, ki so se mi zdele zanimive tako po videzu kot po ceni. Nekaj časa sem se odločal med dolžinama 3,3 in 3 m. Prevladala je slednja (testna krivulja 3 lb), in to zaradi prej opisanih težav. Posebno me je pritegnil poln ročaj iz črne pene, ki je bil za nameček nekoliko daljši, kot je običajno pri palicah takih dolžin. Nabavil sem dve in sem z njima zelo zadovoljen. Z zapeto ribo se odlično izkaže, sam pa tudi ne trgam več hlač na kolenih, saj so meti z mest, kjer je bila pred tem velika možnost »katastrofe«, povsem varni, jaz pa v senci. Z njima sem že lovil na Ljubljani in na večji Savi ter pri tem ujel nekaj večjih in manjših rib. Transport je v primerjavi z daljšimi palicami neprimerno enostavnejši, saj se tistih 50 cm razlike pri zloženih palicah v avtu še kako pozna; kot bi zamenjal

Manjši krapček, ki se je ujel pod vejami drevesa. Veliko veselje.

Težavo s pomanjkanjem zanke za zapenjanje trnka pri transportu sem rešil na preprost način. Tako mi po končanem ribolovu ali pri selitvi na drugo ribolovno mesto ni treba razdirati naveze ali zatikati trnka v ročaj.

Na obetavno ribolovno mesto, ki nas lahko nagradi s kakšno lepo ribo, se je včasih treba prebiti tudi skozi goščavo. Dolge palice bi nam pri tem še dodatno zagrenile življenje.

velik nahrbtnik z lahko torbo. Opremil sem ju z več kot različnima kolescema *Shimano baitrunner aero 5000 gte*. Imata majhno tuljavo, na katero lahko navijem dobrih 200 m laksa, debeline 0,30 mm, kar je več kot dovolj za vsak ribnik, pa tudi za lov krapov na večji daljavi. Brez težav lahko uporabimo večja ribolovna kolesca (t.i. *Big pit* kolesca srednje velikosti, kot tudi tista največja), saj gre za popolnoma resne palice, s katerimi lahko lovimo na vseh mogočih terenih – tudi na velikih jezerih, na katerih ribiči vabe odvažajo s čolnom po nekaj sto metrov od brega.

Super lahko

Če pa želite loviti in se gibati zares lahko, si nabavite kakšno kratko teleskopsko palico, na primer *Prologic C.O.M. tele 2,7 m/2,5 lb*. Zložena je dolga nekaj manj kot 90 cm. Nemalokrat sem se moral prebijati skozi pragozd japonskega dresnika, robidovja in podobnega, da sem prišel do ne prevečkrat obiskanega ribolovnega mesta. Neštetokrat se mi je pri tem palica zapletla med veje ali pa se je laks zataknil za trnje, če se že nisem sam. Kup neprijetnosti torej. Manj opreme v takih razmerah pomeni neprimerno lažje življenje.

Sam imam dve takšni palici. Nanju sem namestil ribolovni kolesci *Okuma Ceymar C-40*, ki sta v zasnovi pravzaprav

vijačarski, kar pa meni ne pomeni veliko. Res imam za lov velikih ciprinidov najraje ribolovna kolesca s prostim tekom, a ta funkcija pomeni kar nekaj dodatne teže, jaz pa sem želel čim lažji komplet. Le-ta v mojem primeru skupaj z navitim laksom (približno 170 m/0,30 mm) tehta slabega pol kilograma. Peresno lahko. Dva kompleta zgolj en sam kilogram! S prenašanjem tega se res ni mogoče pretegniti. Lahko ju spravim v malo večji nahrbtnik in imam proste roke.

Predsodkov glede teleskopskih palic nisem imel nikoli. Je že res, da zaradi več sestavnih delov in s tem potencialno šibkih točk povzročajo pri ribičih nekaj dvomov, vplivajo pa tudi na akcijo palice. Vendar je dandanes tehnologija izdelave palic precej napredovala in vsaj jaz nimam slabih izkušenj z njimi. Imajo pa, kot že omenjeno, nekaj posebnosti, na katere se je treba navaditi. Na drugi strani so neprekosljive pri transportu, saj zavzemajo »nič« prostora. Vsaj tako se mi zdi, ko jih primerjam s svojimi dolgimi palicami.

Z njimi lovim bolj ali manj vse ribe, celo vijačnik lahko, če se pokaže potreba. Primerne so za tehnike, kot je ribolov s pomočjo krmilnika ali plovca ali pa standardno z obtežilnikom na dnu. To je velika prednost. Na poti na ribolovno mesto (še posebno, če boste tudi preostalo ribolovno opremo in drobni

pribor zmanjšali na najnujnejše) boste svoji odločitvi zanje zelo hvaležni. Tako kot sem tudi jaz. Edina pomanjkljivost omenjenih palic je, da ni kam zatakneti trnka takrat, ko je palica sestavljena. To težavo sem preprosto rešil sam: na del ročaja sem navezal cevko in vse skupaj dobro zalakiral. V cevko sedaj zatikam trnek in mi ga ni treba zabijati v ročaj ali pa po koncu ribolova razstavljati celotne naveze. Z majhnim posegom sem rešil precejšnjo težavo, na kar bi lahko pomislil tudi izdelovalec, pa če tudi na račun nekaj višje cene. Nekatere palice imajo v ta namen zanko iz žice, v katero zatakne trnek, kar je dobra rešitev in bolje kot nič. Vendar je pri zanki trnek še vedno precej izpostavljen in se – predvsem v primerih, ki sem jih navedel –, marsikaj zatakne vanj, če pa smo nepazljivi, se lahko napičimo še sami.

Palic je torej kar nekaj. Ali je ribič, ki je tole napisal v trendu, ali pa je trend v ribiču, presodite sami, vsekakor pa je moje mnenje, da je najboljša palica tista, ki je pač na voljo. Nekaj prask gor ali dol. Po pravici povedano, bi si še najbolj želel imeti zgolj eno samo palico za čim več ribolovnih tehnik. Tako kot nekoč. Menim pa, da bo to kar težko. Ampak taka je pač ribiška.

*Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net*

Razpis XXIV. tabora mladih muharjev Osilnica 2017

Komisija pri UO RZS za delo z mladimi ribiči razpisuje XXIV. muharski tabor mladih ribičev Slovenije in hkrati 4. mednarodni tabor mladih muharjev. Razpis velja za mladoletne člane ribiških družin in nečlane, ki so rojeni v letih 2001 do vključno 2005. Tabor bo potekal v soorganizaciji RD Kočevje od petka, 19., do vključno nedelje, 21. maja 2017. Taborniki bodo bivali v Hotelu Kovač v Osilnici.

Pričakovani prihod in namestitev udeležencev: petek do 16. ure.

Vsaka RD ali zamejski ribiški klub pošlje na tabor do tri mladoletne člane. Zaradi omejenih prostorskih zmogljivosti bo na tabor sprejetih štirideset prvo prijavljenih mladih ribičev in mentorjev, pet prostih mest je rezerviranih za tabornike in mentorje iz tujine.

Vsaka prijaviteljica (ribiška družina ali območna zveza ribiških družin) zagotovi mentorja za tabornike iz svojega okolja.

Prijaviteljica prispeva za mladoletnega člana kotizacijo v znesku 80,00 evrov, za mentorja pa 100,00 evrov. Starši otrok, ki niso člani nobene RD, za svojega otroka prispevajo kotizacijo v znesku 100,00 evrov. Računovodstvo RZS bo na podlagi prispelih prijav prijaviteljicam oz. staršem izstavilo račune, ki jih je treba poravnani pred začetkom tabora.

Vplačanih kotizacij RZS ne bo vračala.

Za prevoz udeležencev v Osilnico in nazaj poskrbijo prijaviteljice.

Zborno mesto: Hotel Kovač, Osilnica

Potek prijavljanja:

do 21. 4.: RD, ZRD ali klub izbere mladoletna člana za udeležbo na taboru;

do 8. 5.: RD, ZRD ali klub prenese kandidate v razpisni seznam v programu KLEN, ki bo odprt od 20. aprila do 9. maja ali do zasedbe prostih mest. Če prijaviteljica ne bo prijavila mentorja, se mora predhodno dogovoriti z eno od sosednjih RD za skupnega mentorja.

Otroke lahko prijavijo tudi starši otrok, ki so včlanjeni v eno od ribiških družin, pa tudi tisti, katerih otroci niso člani nobene od RD. V tem primeru starši sami prijavijo tabornika na naslov RZS (p.p. 2974, 1001 Ljubljana);

do 13. 5.: Strokovna služba RZS pripravi pregled vseh udeležencev tabora (ločeno mladoletne člane in mentorje) po abecednem vrstnem redu RD in klubov ter ga dostavi vodji tabora. Strokovna služba upošteva samo tiste prijave, za katere so prijavitelji nakazali kotizacijo.

Opozorilo: V primeru kakršnihkoli zdravstvenih težav otroka ali obvezne diete morajo starši napisati navodila za zdravljenje in jih oddati odgovornemu mentorju.

Lep pozdrav in dober prijem!

Anton KOSI, prof., l. r.,
predsednik Komisije RZS
za delo z mladimi ribiči

Dr. Miroslav ŽABERL,
predsednik
Ribiške zveze Slovenije

Program aktivnosti na muharskem taboru

Petek, 19. maj

do 16. ure prihod udeležencev tabora v Hotel Kovač, Sela 5, 1337 Osilnica, namestitev po sobah,

izvajalec: mentorji in vodja tabora;

16.00 – 16.30 odprtje tabora in pozdravni nagovor udeležencem predsednika RD Kočevje in predsednika RZS,

izvajalec: vodja tabora;

16.30 – 17.30 predavanje in praktičen prikaz discipline kasting, trening,

17.30 – 19.30 tekmovanje v metu muhe v tarčo in muhe v daljavo na igrišču hotela,

izvajalci: člani komisije za kasting;

19.45 – 20.30 večerja v restavraciji hotela,

20.30 – 22.00 vezanje umetnih muh po skupinah v učilnici hotela,

izvajalci: vezalski mojstri in mentorji;

22.00 počitek,

izvajalec: dežurni mentor.

Sobota, 20. maj

6.30 – 7.00 vstajanje, osebna higiena in pospravljanje sob, izvajalec: dežurni mentor;

7.00 – 8.00 zajtrk v restavraciji hotela,

8.30 – 10.30 predavanje o entomologiji v učilnici hotela,

izvajalci: člani vezalske komisije;

10.30 – 11.00 malica v restavraciji hotela,

11.00 – 13.00 prikaz tehnike muharjenja in priprava pribora za ribolov na Kolpi in Čabranki,

izvajalci: člani vezalske komisije;

13.00 – 14.00 kosilo v restavraciji hotela,

14.30 – 17.30 ribolov na Kolpi in Čabranki,

izvajalci: člani vezalske komisije in mentorji;

18.00 – 18.30 predavanje na temo Ujemite naravo!

izvajalec: sekretar RZS;

19.00 – 19.45 večerja v restavraciji hotela,

20.00 – 22.00 tekmovanje v vezanju umetnih muh po kategorijah,

izvajalci: vezalski mojstri in mentorji;

22.00 počitek,

izvajalec: dežurni mentor.

Nedelja, 21. maj

6.30 – 7.30 vstajanje, osebna higiena in pospravljanje sob, izvajalec: dežurni mentor.

7.30 – 8.30 zajtrk v restavraciji hotela,

8.30 – 9.00 priprava na tekmovanje v muharjenju,

9.00 – 10.30 tekmovanje v muharjenju – Kolpa, 1. del,

izvajalci: člani MTP in mentorji;

10.30 – 11.00 odmor in malica na terenu,

- 11.00 – 12.30 tekmovanje v muharjenju – Kolpa, 2. del,
izvajalci: člani MTP in mentorji;
- 13.00 – 14.00 kosilo v restavraciji hotela,
- 14.00 pospravljanje opreme in priprava na zaključek, proste aktivnosti, priprava gradiva za bilten (risbe in pisni prispevki udeležencev tabora),
mentorji in strokovni sodelavec;
- 15.00 zaključek tabora z razglasitvijo rezultatov vseh tekmovanj,
izvajalca: predsednik komisije MTK in vodja tabora;
- 16.00 predvideni razpust tabora.

V primeru slabega vremena ali povišanega vodostaja reke bomo program sproti prilagajali razmeram na terenu.

Vodja tabora:
Drago Ornik l.r.
član Komisije RZS za delo z mladimi

Oprema za muharski tabor

V kompletu za udeležbo na muharskem taboru mladih ribičev Ribiške zveze Slovenije (RZS) mora biti:

– osebni dokumenti:	– oblačila, obutev in drugo:
kartica zdravstvenega zavarovanja	pižama
članska izkaznica (neobvezno)	par navadnih copat (za bivanje v domu)
osebna izkaznica ali potni list (osebni dokument)	majice z dolgimi rokavi
	majice s kratkimi rokavi
– oprema za bivanje:	spodnje perilo
pribor za osebno higieno: milo, glavnik, šampon, zobna ščetka, zobna pasta	kratke hlače
mala brisača	rezervne dolge (tople) hlače
velika brisača	trenirka
baterijska svetilka	par športnih copat (superge)
	vetrovka ali debel pulover
– za spremljanje programov tabora:	dežni plašč
visoki ribiški škornji ali ribiške hlače	
muharski telovnik, podmetalka	
muharski ribolovni pribor (muharica z muharskim kolescem in vrvico, predvrstica in umetne muhe vseh vrst)	
namizna svetilka za vezanje muh (neobvezno)	
muharski vezalski pribor: muharski trnki, orodje za vezanje umetnih muh in vezalni material (neobvezno)	

Podrobna navodila bo posredoval vodja skupine – tvoj mentor – na pripravljalnem sestanku za tabor.

Pred odhodom na tabor mora mentor osebno pregledati veljavnost osebnih dokumentov udeležencev.

Anton KOSI, prof., l.r.,
predsednik Komisije RZS
za delo z mladimi ribiči

Albin Naglič

(1943–2017)

Naše življenje je kakor drevo, ki iz majhnega zraste v veliko in obroditi številne sadove. Nekatera drevesa rastejo v gozdu, druga v parkih, spet tretja ob vodi, vsako s svojim

poslanstvom in namenom, dokler slednje ni izpolnjeno.

Tudi drevo življenja našega dragega ribiškega tovariša je dokončno izpolnilo svoje poslanstvo in obrodilo neprecenljive ter bogate sadove znanja, izkušenj in modrosti, ki smo jih bili deležni vsi, ki smo imeli srečo, da so se križale naše življenjske poti.

Albinovo drevo življenja je zagotovo rastle ob vodi, saj je bil že od začetka predan ribiški tovarišiji. Sadovi njegovega drevesa so tako padali tudi v ribiške vode, kjer so pomenili neizmeren zaklad znanja in izkušenj, ki jih je s pridom uporabil za dolgoletno vodenje naše ribiške družine.

Njen član je postal že v mladih letih. Njegove sposobnosti za delo so hitro opazili drugi člani in postal je poverjenik aktiva Slovenj Gradec. Leta 1985 je od Janka Dunaja prevzel krmilo ribiške družine in jo kot predsednik vodil vse do leta 2009. V tem obdobju je ribiška družina naredila ogromen korak v svojem razvoju. Podpiral je dobre ideje članov in skupaj z njimi, člani upravnega odbora, tajnikom in blagajnikom ter gospodarjem iskal rešitve in možnosti njihove uresničitve. Sadovi njegovega dela so vidni na daleč in bodo služili še mnogim rodovom. Podpiral je idejo o lastni valilnici in jo pomagal razvijati vsa leta vodenja družine. Velik mejnik v razvoju sta bili tudi priprava dokumentacije in izgradnja našega ribiškega doma, pika na i pa še izgradnja ribnika na Brdinja. S svojim znanjem in izkušnjami je znal krmariti našo ribiško barko v pravi smeri in trud njegovega dela s takratnimi tesnimi sodelavci je bogato obrodil sadove. S ponosom je vsako sredo prihajal v ribiški dom, kjer so se rojevale nove ideje, izzivi in cilji. Znal se je ozreti tudi na prehojeno pot in z zadovoljstvom pogledati na dosežene cilje. Z znanjem iz svojega poslovnega sveta je pomagal postavljati temelje gostinskega obrata v našem ribiškem domu in kasneje poiskati dobre namjemnike.

Kot predsednik družine je bil aktivno vključen tudi v predsedstvo ZRD Maribor in bil delegat na skupščinah RZS. Tudi v to okolje se je zelo dobro vključil in prispeval pomemben delež k razvoju ribištva na širšem območju. Zaključnih sej ZRD Maribor se je z veseljem udeleževal tudi po preteku funkcije, saj so se z leti stkale tesne prijateljske vezi z mnogimi funkcionarji drugih ribiških družin, s katerimi je ob takšnih priložnostih lahko pokramljal o vsem mogočem.

Vsega tega zagotovo ne bi opravljal s takšnim zanosom, če ne bi čutil neizmerno ljubezni do narave, naših voda, čistega okolja in seveda ribolova. Podpiral je delo z mladimi, saj se je zavedal, da so prihodnost naše družine. Bil je tudi navdušen tekmovalec z dušo in srcem. Vedno se je zavedal, kako pomembna so druženja ribiških tovarišev tudi na tekmovanjih in bil je ponosen na številne odlične uspehe naših tekmovalcev, ki jih je tudi sam velikokrat pomagal doseči.

Za svoje delo v ribiških vrstah je prejel številna priznanja, postal je častni član naše ribiške družine in bil odlikovan z najvišjim priznanjem RZS, plaketo Ivana Franketa.

Ribiški tovariši se mu iskreno zahvaljujemo za vsa dobra dejanja, trud in skrb za našo ribiško družino, na katero je bil vedno izjemno ponosen. Njegovo drevo je dokončno odvrгло liste, mi pa bomo kot trajen spomin nanj v srcu shranili vsak njegov list.

Koroška RD

Anton Breznik st.

(1926–2016)

Zadnje decembrske dni nas je presenetila vest, da je RD Ljubno ob Savinji za vedno izgubila svojega edinega še živečega ustanovnega člana in ribiškega tovariša

Antona Breznika.

Njegova ribiška pot se ni začela šele ob ustanovitvi RD Ljubno ob Savinji, temveč že leta poprej, saj se je aktivno vključeval v delo Celjske ribarske zadruga in tako sodeloval pri izgradnji ribogojnice v Podvolovljeku, kasneje pa je pomagal pri delu v njej.

Kot eden izmed ustanovnih članov je leta 1955 začrtal pot RD Ljubno ob Savinji, v kateri je več mandatov aktivno sodeloval kot član upravnega odbora, bil blagajnik, prav tako je sodeloval pri odločitvah in vlaganjih rib, očiščevalne akcije Savinje s pritoki niso smele potekati brez njega. Za svoj trud in prizadevnost je prejel domala skoraj vsa odlikovanja v slovenski ribiški organizaciji, čeprav niso bila vodila za njegovo delo, temveč je bila to skrb za ohranjanje narave in varovanje okolja.

Rad je obiskal ribiški dom. Še svoj 90. rojstni dan je obeležil v krogu ribiških tovarišev ob dnevu slovenskih ribičev, prejel številne čestitke in se poveselil z nami. Toni je bil na svoj ribiški staž ponosen. Upravičeno. Vsaj toliko pa smo bili na svojega najstarejšega aktivnega člana ponosni tudi njegovi ribiški tovariši. Ob poslednjem slovesu od ljubenskih ribičev – ob tradicionalnem zaključku leta smo si stisnili roke in si zaželeli skorajšnje snidenje z njim. Žal nihče ni slutil, da je to bilo poslednje slovo. Vendar bosta Tonijev iskriki nasmeh in prijazen obraz še vedno spremljala pot ljubenskih ribičev in ribiške družine.

UO RD Ljubno ob Savinji

Maksimiljan Mernik

(1946–2017)

Tiho in skromno nas je v januarju 2017 zapustil naš dolgoletni član Ribiške družine Velenje. Bil je eden naših starejših članov, katerim vrline, kot so poštenost, iskrenost, požrtvovalnost, niso bile tuje in jih je nesebično delil z nami. Za svoje vedno odlično opravljano delo je prejel red za ribiške zasluge III z listino. Dolga leta je opravljal dela v ribnikih, ki so mu bila še v posebno veselje. Z vestnim delom in sposobnostjo prilagajanja je vnesel veliko dobrih sprememb v ribiško družino, pri tem pa pustil tudi delček sebe, po čemer se ga bomo vedno spominjali. Ribiči RD Velenje se mu iskreno zahvaljujemo za lepe čase, ki smo jih preživeli skupaj. Ohranili ga bomo v trajnem in spoštljivem spominu.

RD Velenje

Dr. Ivan Moser

(1931–2017)

V petinosemdesetem letu starosti je ribiške vrste za vedno zapustil naš dolgoletni član in aktiven zagovornik ohranjanja naravnega okolja, še predvsem naše Voglajne, ob kateri je po napornem zdravniškem delu najraje posedal in lovil ribe, dr. Ivan Moser.

Ivan, hvala Ti za vse, kar si naredil za našo Voglajno in njen ribji življelj. Ohranili te bomo v trajnem spominu.

RD Voglajna

Avgust Lotrič

(1941–2017)

Sredi letošnjega januarja smo se ribiči RD Železniki na pokopališču v Železnikih za vedno poslovili od našega dolgoletnega člana Avgusta Lotriča.

Rodil se je 5. oktobra 1941 v Železnikih kot predzadnji otrok v številni družini. Njegovo veselje do narave ga je že leta 1973 pripeljalo v RD Železniki. Takoj se je navdušil za delo ribogojca. Ribogojstvo si je pridobil ob pomoči takratnega ribogojca Poldeta Gartnerja. Delo mu je šlo dobro od rok, zato je že leta 1977 postal glavni ribogojec. Bogato znanje je nesebično prenašal na mlajše člane, s katerimi je delal vse do leta 1991. V njegovem več kot štiri desetletja dolgem članstvu v naši RD je poleg ribogojstva našel tudi čas za športni ribolov. Ribiči smo cenili njegovo delo in njegove izkušnje. Njegovi predlogi so nam bili velikokrat v pomoč pri raznih pomembnih odločitvah.

Za svoje vestno in požrtvovalno delo v RD je prejel vsa družinska priznanja. Da je bilo njegovo delo cenjeno, pričata tudi priznanji red za ribiške zasluge III. in II. stopnje Ribiške zveze Slovenije.

Huda bolezen in smrt sta iz njegovih rok iztrgali ribiško palico, nam pa vzeli dolgoletnega prizadevnega člana. Njegovo delo, odgovornost, ideje in dobro voljo bomo pogrešali.

Še enkrat se mu zahvaljujemo za vse. Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu.

RD Železniki

Ribji lonec in krapov golaž

Ribji lonec in krapov golaž sta nastajala v prijetnem okolju ob ribiškem domu RD Barje, ki ima na voljo letno kuhinjo, ki je kot nalašč za pripravo raznovrstnih dobrot na žaru, štedilniku in v kotličku. Če se okrog njih suče še mojster, kakršen je Gojko Škorič, si zbrana družbi zares lahko oblizne prste ...

Ribji lonec

Za pripravo ribjega lonca za deset oseb potrebujemo:

- 3,5 kg očiščenih rib brez glav, ki jih porabimo za pripravo ribje osnove; po možnosti uporabimo različne vrste rib
- 2 do 3 l ribje osnove iz ribjih glav in drugih obreznin rib
- en večji por
- tri čebule
- ½ kg šalotk
- ½ kg korenja
- eno večjo korenino peteršilja
- dve sveži rdeči papriki
- šopek peteršilja
- ½ kg paradižnika češnjevca
- pet limon (dve za juho, tri za dekoracijo)
- timijan – po okusu
- pehtran – po okusu
- 2 do 3 lovorove liste
- 10 dag masla
- ½ l belega suhega vina
- en lonček kisle smetane (2,5 dl)
- 20 dag moke
- štiri jajca
- 2 dl oljčnega olja
- sol
- poper
- muškadni orešček

Por, čebulo in šalotko na drobno nasekljamo ter dušimo v kotličku na maslu in oljčnem olju. Dodamo nariiban korenček, naribano peteršiljevo korenino in nadaljujemo z dušenjem. Dodamo drobno narezano papriko in paradižnik ter vse navedene začimbe in solimo. Ko je zelenjava dobro zdušena, dodamo belo vino in polovico ribje osnove ter nadaljujemo s kuhanjem. Očiščene ribe brez glav narežemo na večje kose in jih položimo v kotliček z zelenjavo. Dodamo sok dveh limon in preostalo ribjo osnovo. Kuhamo še približno 25 minut. Pripravimo zmes iz štirih rumenjakov, kisle smetane, moke in vode. Vse skupaj dobro premešamo in počasi vmešamo v kotliček, kjer naj vre še nekaj minut. Na koncu dodamo še

Ribji lonec

sesekljan peteršilj. Zraven postrežemo vodne žličnike, kuhane testenine, polento ali kuhan krompir.

Za pripravo vodnih žličnikov potrebujemo:

- 35 dag moke
- dve jajci
- 1,5 do 2 dl mleka
- 10 dag masla
- sol

V skledo vsujemo moko (lahko zmešamo pol ostre in pol mehke). V sredini naredimo jamico in vanjo ubijemo dve jajci, solimo in dodamo mleko. Vse skupaj zmešamo in naredimo testo, ki ga s kuhlalnico stepamo, da dobimo gladko maso. V kozici zavremo vodo, jo solimo in z žlico iz testa oblikujemo žličnike. Kuhani so, ko splavajo na površje. Kuhane in odcejene žličnike damo v pekač, v katerega smo predhodno dali maslo, in jih rahlo premešamo s stopljenim maslom. Posujemo jih s seseklanim peteršiljem ali drobnjakom. V testo lahko vmešamo tudi sesekljana zelišča ali posušene gobe ali drug dodatek po želji.

Krapov golaž

Za pripravo jedi za štiri osebe potrebujemo:

- 800 g fileja krapa (narezan na kockice, približno 3 x 3 cm)
- 1,5 do 2 l ribje osnove
- tri večje čebule
- tri stroke česna
- dve večji sveži papriki
- 1 dl olja
- 5 dag paradižnikove mezge
- tri žličke dimljene paprike v prahu
- 40 dag krompirja
- sol, poper
- peteršilj
- majaron
- lovorov list
- moko po potrebi
- sveže začimbe: drobnjak in žajbelj

Krapov golaž

Na olju prepražimo nasekljano čebulo in česen, dodamo papriko v prahu in vse skupaj dušimo. Dodamo paradižnikovo mezgo, nato zalijemo z enim litrom ribje osnove. Vse kuhamo 20 do 25 minut. Zmes zmešamo s paličnim mešalnikom in pretlačimo. V omaki skuhamo svež krompir, narezan na manjše kockice, in svežo papriko. Ko je krompir na tričetrt kuhan, dodamo koščke krapa, ki smo ga predhodno solili in popoprili. Vse skupaj skuhamo v omaki in na koncu začínimo z majaronom, solimo in po potrebi popopravimo.

Golaž serviramo na krožnik in postrežemo s svežimi začimbami. Zraven postrežemo kuhane testenine. Ob tej jedi se poda tako belo kot rdeče suho vino, lepo se pa ujema tudi s cvičkom.

Borut Jerše

						PREDMET DAKTILOSKOPJE (DVE BESEDI)	PALICA ZA ČIŠČENJE PLUGA, OTKA (IZ: KATAR)	AMERIŠKI PESNIK, ZAČETNIK IMAGIZMA	STARA PISAVA IZ MEZOPOTAMIJE	SLOVENSKI KRAJ OB SAVI	ČLOVEK Z VELIKIMI OČMI	V PLINASTO STANJE SPREMNENA TEKOČINA
						PREKLOPITEV						
						DIFERENCA						
						SLOVENSKI LITERAT, AVTOR DUNAJSKIH SONETOV						
					TEKSTILNI IZDELEK							
KRAJ NA PRIMORSKEM (TRI BESEDE)	TEORIJA, KI APRIORI POSTAVLJA TRDITVE	ZADOLJNA MATI (DVE BESEDI)	KRAJŠA OBLIKA IMENA CATHERINE	SVETA KNJIGA STPERZIJEV (iz črk: SAVETA)	IGRALKA LOLLOBRIGIDA	ZDRAVILNA PIJAČA NIKO LEBAN				IME IGRALKE BONISEGNE	ZAPOREDNI ČRKI V ABECEDI	
AVTOR "CAVALLERIE RUSTICANE" (PIETRO)							PLAST NARITEGA SNEGA V GORAH (iz: STOPA)					
POSEL, OPRAVEK							UROŠ IVANIČ AKROBAT NA VRVI (iz: ABORETA)		TUKAJ BARVA IGRALNIH KART			
SRBSKO M. IME (SREČKO)						EVROPSKA KRALJEVINA						FILOZOF, KI PROUČUJE LEPO
ZVIT, PREMETEN ČLOVEK			SLAVKO AVSENIK NEMŠKO: ON			AMERIŠKO M. IME ČRKI S KONCA ABECEDA			DALMAT. Ž. IME SARDELAM PODOBNE RIBE			
SKUPINA DEVETIH PEVCEV					PLOD BUKVE			ROŽA PERUNIKA POLITIK HAMMARSKJOELD				
DOLGOREPA PAPIGA					ODLOČILNA POMEMB- NOST							
KRATICA ZA SLOVENSKO IZSELJENIŠKO MATICO			VELIKA EVROPSKA REKA	ŠVEDSKO SMUČARSKO SREDIŠČE	NARISAL STUDIO GALLUS	POGOVORNI IZRAZ ZA ODEJO	KRAJ PRI KNEŽAKU ŽUŽELKA, KI PIČI			SAMO, ZGOLJ SEVERNI JELEN		
TRAVNAT SVET NA KONCU NJIVE					SESEDEK, STRJENINA NEZNANEC							
SLABA VOLJA								LETOVIŠČE PRI CRIKVENICI				
NELOČLJIVA POVEZANOST								SESTAVIL JOŽE PETELIN	IME LITERATA SAMOKOVLJE			

Rešitev:

K V S I I S A K
 I M A N E N C A
 I V I O N O S T
 C E M E R N O S T
 L V A T L V A T
 K O V A G U L A T
 Z A R E K O V A
 S I M B A Č
 T H E T H E
 U S O D N O S T
 V A R V A V A
 N O N E T
 Ž I R I R I S
 T I Č S A V
 T H D A N E
 S R E T E N
 D A N S K A
 O P R A V I T O
 U I T U
 M A S C A G N I
 O P A S T
 N A P O J
 T K A N I N A
 S T R I T A R
 R A Z L I K A
 P R E K L O P

Ujet v lehnjaku (foto anja)